

Uhusiano-tiedote 3/2002

**Uhusianon Morogoro-seminaari
Pohjois-Savon kansanopistolla 9.8. – 11.8.2002
Seminaari alustukset ja keskustelut**

Aluksi

Pohjois-Savon kansanopistolla pidetyn Uhusiano r.y.:n seminaarin teemana oli verkostoituminen. Toivala-säätiö toimi ansiokkaasti seminaarin isäntänä. Alustukset ja keskustelut nauhoitettiin seminaarinväen luvalla. Tämä raportti on tehty nauhoituksen pohjalta, joten siitä saa kuvan seminaarin kulusta ja tunnelmasta.

Tämä seminaariselostus on myös Uhusiano-tiedotteen numero 3/2002. Toivala-säätiön toiminnasta ja Suomen kuntaliiton alkavasta kehitysyhteistyöohjelmasta on perusteelliset artikkelit Uhusiano-tiedotteessa 2/2002, joka ilmestyi keväällä. Siksi Toivala-säätiön ja Kuntaliiton puheenvuoroja ei ole tässä raportissa mukana.

Raportin valmistaminen kesti kauan, toivottavasti tulos on odotuksen arvoinen. Siitä on valmistettu suomenkielinen ja englanninkielinen versio. Grafiikan on tehnyt Katti Ka-Batembo. Elina Puhto ja Nora Witans ovat kääntäneet englanninkieliset alustukset ja puheenvuorot.

Elina Puhto
Uhusianon tiedotusryhmän
puolesta

Morogoro-seminaari 9.8. – 11.8.2002

Modest Mkude

Ungon puheenjohtaja

Kansalaisyhteiskunnan asema ja rooli Morogorossa

Kansalaisjärjestöt ovat muuttuneet ja lisänneet yhteistyötä julkisen sektorin, yksityisen sektorin ja kansalaisjärjestösektorin kanssa. Näiden kolmen sektorinhan on tarkoitus tehdä yhdessä työtä. Kansalaisjärjestöt ja yhteisöryhmittymät (cbo) voivat itse vapaasti valita toiminta-alansa. Niillä on mahdollisuus järjestäytyä tavoittaakseen köyhät ihmiset, niillä ei ole poliittisia rajoitteita, kun taas hallitus toimii kansallisten intressien ja kansallisten ja kansainvälisten suhteiden hyväksi.

Vuonna 1992 meillä oli vain 27 rekisteröityä kansalaisjärjestöä, vuoteen 1993 niitä oli noin sata ja tällä hetkellä rekisteröityjä kansalaisjärjestöjä Tansaniassa on 3 000.

Kansalaisjärjestöjen ja yhteisöryhmittymien yleiset tavoitteet

- palveluiden tuottaminen, esim. sosiaalisten palveluiden ja avun tuottaminen
- voimavarojen mobilisointi, esim. fyysisten ja taloudellisten voimavarojen
- tutkimus ja uudistukset, esim. yhteisöllinen tutkimus ja neuvonta
- inhimillisten voimavarojen kehittäminen, esim. tietoisuuden ja koulutuksen
- yleisesti kiinnostavien asioiden tiedottaminen, esim. toimia esitaistelijana ja julkisen koulutuksen ja tiedotuksen välittäjänä.

Kansalaisjärjestöjen rooli Morogorossa

Kansalaisjärjestöillä on olennainen osa tietoisuuden luomisessa ja tiedottamisessa asioista, joiden kanssa yhteiskunta on kasvatusten. Kansalaisjärjestöt voivat ylittää poliittiset rajat ja toimia eri tasoilla kylät, kuntayhtymät, piirikunnat ja yksittäiset ihmiset mukaan lukien. Paikallistasolla ja muiden toimijoiden kanssa kansalaisjärjestöt ovat olleet tärkeässä osassa luomassa keskustelua siitä kuinka kehityskysymyksiä käsitellään ja kuinka ratkaistaan esteitä jotka saattavat estää kehitysaloitteita yhteisössä.

Koulutus ja kansalaiskasvatus. Kansalaisjärjestöillä on myös osansa kansalaisyhteiskunnan harjaannuttamisessa ja koulutuksessa laajemmaltikin. On monia ja hyvin erilaisia asioita, joiden ratkaiseminen on äärimmäisen tärkeää kansalaisyhteiskunnalle. Niinpä jotkin kansalaisjärjestöt ovat erikoistuneet taitojensa mukaan, kuten koulutukseen, karjankasvatukseen edistämiseen, pientaloudenhoitoon jne. Kouluttaminen on yksi kansalaisjärjestöjen rooleista. Kansalaisyhteiskunta ei yleensä tiedosta ketkä ovat kumppaneita eikä sitä mikä on heidän asemansa ja roolinsa kehityskysymyksissä.

Lobbaus ja esitaistelu. Kansalaisjärjestöjen suorittamat tehtävät antavat kansalaisyhteiskunnalle mahdollisuuden puhua asemansa puolesta kouluttamalla ja eri tekniikkoihin harjaannuttamalla. Kansalaisyhteiskunta on hiljalleen voimistumassa ja tulossa vähemmän riippuvaiseksi valtion osuudesta peruspalveluissa. Se on luomassa systeemejä parempien palveluiden vaatimiseksi valtiolta ja muilta toimijoilta.

Linkit ja verkostoituminen. Yhteisön ja kansalaisyhteiskunnan linkittyminen ja muiden kumppaneiden kanssa yleisemminkin on kansalaisjärjestöjen suuri tehtävä kehitystyössä. Määritellyt ongelmat maalaisyhteisössä ylittävät monien järjestöjen mahdollisuudet. Yhteiset kokoukset ja keskustelut ovat helpottaneet tiedon ja kokemusten vaihtoa. Tämä antaa myös tilaa järjestöille oppia toisiltaan ja jakamaan yhteistä ymmärrystä. Tämä tarkoittaa, että järjestöjen odotetaan esittävän erikoistuneita runkomalleja, jotka esittävät heidän omat painopisteensä, että kohderyhmä saadaan vakuuttuneeksi. Kansalaisjärjestöillä pitää välttämättä olla oma laaja-alainen toimintakoneisto.

Ungon roolit Morogoron läänissä

Kattojärjestön tarve tuli todeksi koska oli tarve yhdistyä ja toimia yhteisvoimin tehokkaamman palvelun aikaansaamiseksi. Ungo perustettiin vuonna 1998 ja rekisteröitiin kattojärjestöksi vuonna 2000 Morogoron läänissä. Läänissä on viisi piirikuntaa ja suurin osa järjestöistä sijaitsee Morogoron kaupungissa tai piirikuntien kaupunkikeskuksissa. Ungossa toimii 70 aktiivista jäsentä. Ne tekevät työtä erikoistuneilla kiinnostuksen aloilla joihin kuuluu mm. köyhyyden vähentäminen, ympäristön suojeleminen, kysymys naisten asemasta ja vammaisten aseman parantaminen. Ungo tekee työtä myös koulutuksessa, terveydenhoidossa, hiv/aids kysymyksessä, maataloudessa, ruoan saannin turvaamisessa, neuvontatyössä, osallistavien menetelmien ja ihmisoikeuksien parissa.

Ungon tavoitteet

Kansalaisjärjestöjen kattojärjestönä meidän tavoitteemme ovat saada aikaan yhteistyötä, koordinointia, verkostoitumista, tiedon ja kokemusten vaihtoa kansalaisjärjestöjen välillä Morogoron läänissä. Ungon yksittäinen jäsenjärjestö on itsenäinen ja sillä on oma toimintamuotonsa. Ungo pitää myös yhteyttä hallitukseen, donorien toimistoihin ja muihin kattojärjestöihin jäsentensä puolesta. Ungo on neuvoa antava ja esitaistelijajärjestö, joka toimii maan lain puitteissa. Se on myös yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa yhteisön sosio-ekonomisen kehityksen puolesta.

Tukitoimenpiteitä. Ungo auttaa ja voimistaa kansalaisjärjestöjä niiden toiminnoissa.

Esimerkiksi kulttuuri-iltamissa kansalaisjärjestöillä oli mahdollisuus esitellä tai näyttää toimintojaan ja toiminta-alojaan. Ungo jakaa myös jäsenten lehtisiä ja levittää kansalaisjärjestökatsausta kansallisesti ja kansainvälisesti.

Voimavarat ja valvutuneisuus. Tuotettuun koulutukseen kuuluu järjestöllistä kehittämistä, taloudenhoitosysteemin ja projektiohjelman suunnittelua. Muu koulutus sisältää verotustaitoja, lobbausta ja asioiden ajamistaitoja ja toimistonhoitokäytäntöä. Nämä ovat oleellisia aiheita kansalaisyhteiskunnassa. Ungon hallitus on vieraillut 40 järjestön toimistossa ja kouluttanut 35 järjestöä Morogoro-seminaarin seurantakokouksessa. Me myös tiedotamme jäsenillemme erilaisista koulutuksista joihin he voisivat osallistua ja joiden järjestäjinä on sellaisia asiantuntijoita kuin Trace, 4H Tansania, Tango, Youth Forum jne. Ungo on pystynyt tasoittamaan asioita, jotka voisivat kaivaa pohjaa kehitysaloitteiden alta. Toisaalta Ungo toimii linkkinä, joka kanavoi kansalaisjärjestökentälle asiaankuuluvaa tietoa, periaateohjelmia, kehitysperiaatteita ja strategioita seminaareissa, työpajoissa ja foorumeilla. Hiljattain Ungo on jakanut jäsenilleen kansalaisjärjestöjen periaateohjelman, niin että ne olisivat selvillä oikeuksistaan. Ungo välittää sähköpostilla monenlaisia tietoja toiminnoista joita muut kehitystyön toimijat tuottavat.

Linkittymien ja verkostoituminen. Ungo yhdistää kansalaisyhteiskunnan muihin sektoreihin. Ungo on kehitellyt ja toteuttanut neuvottelukokouksia paikallisviranomaisten kanssa luodakseen tietoisuutta kansalaisjärjestöjen toiminnoista. Tämä on lisännyt paikallisviranomaisten ymmärtämystä kansalaisjärjestöjä kohtaan.

Ungo on myös helpottanut yhteyksiä ja yhteistoimintaa kansalaisjärjestöjen, julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Näiden sektoreidenhan on toimittava yhdessä. Tässä tarkoituksessa Ungo ehdotti yhteistyötä Morogoron kansalaisjärjestöjen ja kunnallisten hallintoaarojen välillä tämän vuoden huhtikuussa. Meillä oli hyviä keskusteluja siitä kuinka voisimme toimia yhdessä, yhteisesti. Arvot pätevät.

Ungo on lisännyt tiedon jakamista jäsenjärjestöillensä. Muiden kattojärjestöjen kanssa, erityisesti Tangon, kansallisen kattojärjestön, Ungo on kyennyt lisäämään tietomäärää, jota jaetaan muiden sektoreiden kanssa. Yhteisön täytyy oppia, että sillä on osansa kehityksessä, tunnustaa asemansa sekä vaatia tukea muilta sektoreilta.

Ongelmia ja rajoitteita

Kaikesta huolimatta on edelleen yleisesti olemassa kuilu kansalaisjärjestöjen roolin ja toimintojen ymmärtämisessä. Tunnustaminen ei ole vielä yksimielistä ja siksi yhteisohjelmaa ei ole alettu. Ungo haluaa nähdä sellaisen tulevaisuuden, jossa kaikki kehityksen sektorit jakavat toimintatavat ja taktiikan Morogoron yhteisön pelastamisessa. Vaikka periaateohjelma ilmaisee selvästi järjestöjen toiminnan ja aseman suuntalinjat, tätä ei ole vielä omaksuttu paikallisen hallinnon rakenteissa eikä vapaaehtoinen yhteistyö ei ole vielä edennyt.

Kuljetusongelmat. Maantieteellisesti hajallaan toimivien kansalaisjärjestöjen saavuttaminen on jonkin verran vaikeata. Ungolla ei ole autoa eikä moottoripyörää, jonka avulla voisi saavuttaa järjestöt ja tukea toimintaa. Tämä on estänyt aloitteita ja ohjelmia.

Toimistotarvikkeet. Ungolla on tietokone, joka ei toimi kunnolla, ja sen takia Ungo ei voi tuottaa informaatiota jaettavaksi jäsenilleen ja muille sektoreille. Nyt Ungon täytyy tulostaa asiantarkistajansa Morogoron kaupungissa, jossa kustannukset ovat kutakuinkin korkeat. Tämä vie pohjaa koko tiedonjaossa tukena olemiselta.

Inhimilliset voimavarat. Tähän mennessä Ungo on selvinnyt tehtävistään vapaaehtoissopimuksella, jonka mukaan johtajat toimivat vapaaehtoisesti. On vaikeata palkata henkilökuntaa, koska taloudellinen tilanne ei suosi tällaista päätöstä. Tämä tilanne vie pohjaa koko yhteiskunnan tukemiselta.

Kaikista ongelmista huolimatta

Meillä on yhteinen ja jatkuva pyrkimys parempaan, dynaamisempaan ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempaan yhteiskuntaan. Pyrimme voimakkaasti olemaan esimerkkinä vastuullisesta kehitystoimijasta ja syventää järjestömme moraalisia ja eettisiä arvoja. Aiomme olla uskollisia kaikissa pyrkimyksissämme ja käyttää hyväksemme kaikkia lähteitä ja etuisuuksia jotka ovat järjestöjemme tavoitettavissa. Tähän päämäärään päästäksemme haluamme varmistaa, että meidän yksittäisillä järjestöillämme on selvä näkemys ja tehtävä, kohteet ja periaatteet, jotka ohjaavat työtämme, määrittelevät hallinnollisen asemamme ja pyrkimyksemme sukupuolten tasa-arvoon hallinnossamme. Kunnioitamme donorien ja hallituksen arvoja. Sitoutuneet, kokeneet ja vastuulliset ihmiset ovat tämän työn oleellisia aineksia.

Haluamme parantaa ja kehittää taloudenpitoamme, joka parantaa suorituskykyämme ja kykyämme tiedottaa julkisesti resurssiemme alkuperästä ja käytöstä ja taata että varat käytetään vain siihen tarkoitukseen, johon ne on tarkoitettu.

Tulevaisuudensuunnitelmia

Ungo jatkaa suoran tuen etsimistä kouluttaakseen jäsenjärjestöjään niin että ne voivat parantaa toimintaansa ja niiden täytöntöönpanoa. Tähän alueeseen kuuluu taloudenhoito, järjestöllinen kehittäminen, projektien kehittäminen, ristiriitojen ratkaiseminen ja varainhankinta. Koulutus on suunnattu kansalaisjärjestöjen johtajille ja avainhenkilöille. Ungo jatkaa järjestöjen linkittämistä eri osapuolten kanssa, mm. hallituksen, donorien ja yksityisen sektorin kanssa. On mainio mahdollisuus kumppanuuteen paikallisten kansalaisjärjestöjen ja donorien yhteisohjelmien toteuttamisella. Koska kansalaisjärjestöjen toiminta ei ole vielä selvästi tunnettu ja järjestöjen verkostoitumiskyky on vielä puutteellinen, kestävästä ohjelmasta tulee haasteellinen tehtävä.

Resurssikeskus. Ungo on yhteistyössä Ratiuksen kanssa tukeakseen jakamista. Yksi Ratiuksen jäsenjärjestöistä on ehdottanut resurssikeskusprojektia, joka auttaisi yhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen verkostoitumista Morogoron alueella. Tänä ehdotus on kehitteillä Ratiis Trust Organisationin ja Tansanian Kepan kanssa. Tässä projektissa Uhusiano olisi päävastuussa projektista ja Kepa olisi valvoja ja Ratiis ja Ungo toteuttajia.

Henkilöstösuunnitelmat. Ungo keskustelee edelleen muiden sektoreiden kanssa, jotka toimivat avoimesti keskustellen läänin tasolla. Ungo etsii mahdollisuutta palkata

ohjelmajohtajaa, joka olisi vastuussa Ungon projektien suunnittelusta. Ungo etsii myös henkilöä joka keskittyisi voimavarojen kasvattamiseen, hänen odotetaan työskentelevän niiden hankkimiseksi. Jos meillä on mahdollisuus palkata tällaiset henkilöt, olisimme tehokkaampia kehittämään yhteistyötä ja tehokkaampia myös päämääriemme ylläpitämisessä.

Kiitokset suomalaisille. Ungo kiittää suhdettaan suomalaisiin Tansanian Kepan ja Uhusianon kautta. Me arvostamme tätä suhdetta. On kieltämätön tosiasia, että ilman Kepaa ja Uhusianoa Ungo ei olisi voinut saavuttaa tällaista asemaa. Ungo on saanut sekä materiaalista että moraalista tukea Uhusianolta ja Kepalta. Kepa on tukenut Ungon johtajien koulutusta ja voimavarojen hankintataitoja. Kepa on myös maksanut Ungon toimiston vuokran ja tukenut toimistotarvikkeiden, puhelimen, faksin ja sähköpostin käytössä. Meillä, Ungolla ja Kepalla, on perinteenä pitää kuukausikokouksia, joissa keskustellaan järjestöjen asioista.

Uhusiano on tukenut Ungoa kouluttamalla kansalaisjärjestöjen johtajia kehitystä koskevissa asioissa, varainhankinnassa ja järjestöjen hoitamisessa. Kepalla ja suomalaisilla järjestöillä on myös ollut suoria suhteita Morogoron kansalaisjärjestöihin, joka on auttanut meidän järjestöjämme.

Pyyntö. Ungo pitää arvossa suomalaisten järjestöjen roolia. Uskomme että edelleenkin tarvitaan yrityksiä kasvattamaan kansalaisyhteiskunnan voimavaroja, erityisesti kansalaisyhteiskuntaa pitäisi voimistaa tiedoissa, taidoissa ja kokemuksissa. Niinpä Ungo pyytää suomalaisten avun jatkumista Kepan, Uhusianon ja muiden asioista kiinnostuneiden suomalaisten kansalaisjärjestöjen kanssa.

Keskustelu

Anna-Liisa Raunio: Kuinka monta ihmistä teillä on toimistossa?

Mr Mkude: Meillä on kolme vapaaehtoista, minä puheenjohtaja, sihteerini ja taloudenhoitaja ja meillä on myös toimistotyöntekijä pitämässä tietokonekustannuksia mahdollisimman alhaisina.

Markku Jokela: Mainitsit puheessasi varojenhankinnasta, että saatte jonkin verran tukea Kecalta, mutta millä sen lisäksi on toimintaa rahoitetaan? Onko Tansanian hallituksella tai paikallishallinnolla osaa asiassa?

Mr Mkude: Jäsenet maksavat vuosittain jäsenmaksun, kolme tuhatta shillinkiä ja vuosittainen avustus on viisi tuhatta shillinkiä ja jäseneksi tullessaan maksetaan viisi dollaria. Saamme jonkin verran tukea muilta yhteisöiltä, mutta tähän päivään mennessä emme valtiolta. Aiomme ratkaista tämän pulman lobbaamalla ja puhumalla asian puolesta ja tekemällä kansalaisjärjestöt ja Ungo tunnetummiksi. Olen varma, että jonkin kerta valtio tunnustaa toimintamme, mutta tietenkin meidän pitää vielä tehokkaammin vaikuttaa yhteiskuntaan. Sanoisin, että tämä on uusi asia järjestöllemme maassamme. Me kutsumme virkailijoita aina kokouksiimme ja seminaareihimme, jotta luotaisiin ainakin tietoisuutta kansalaisjärjestöistä.

Tiina Kontinen: Entä mitä tapahtuu paikallishallinnossa?

Mr Mkude: Niin, hallituksen virkamiesten lobbaaminen on tärkeää. Tansaniassa hallitus ei anna suoraa tukea vielä, mutta yksi järjestöstämme on saanut suoraa tukea kunnalta, siis jotkin järjestöt ovat saaneet erityisesti sellaiset jotka ovat tekemisissä hiv/aids-ongelman kanssa. Toivomme tulevaisuudessa voimakasta yhteistyötä. Avustaminen on yhä uusi asia, keskustelemme siitä, teemana että emme ole vihollisia. Olen varma, että hallitus tukee järjestöjä lähitulevaisuudessa, mutta meidän pitää myös ajatella sitä, että meidän hallituksemme ei pysty rahoittamaan kaikkia sektoreita, vaan sen täytyy valita olennaiset seikat. Me järjestöt saamme pientä tukea.

Pertti Purhonen: Mainitsit puheessasi, että Morogorossa on sata kansalaisjärjestöä, joista 70 on Ungon jäseniä. Mikä elin pitää yllä kortistoa rekisteröidyistä kansalaisjärjestöistä? Kuinka suomalainen kansalaisjärjestö tietää että tansanialainen järjestö on rekisteröity ja sitoutunut kansalaisjärjestöjen periaatteisiin? Onko Ungolla virallista elintä joka pitää rekisteriä?

Mr Mkude: Meillä on arkisto, jossa säilytämme rekisteröintitodistuksia. Enne kuin kansalaisjärjestö voi tulla jäseneksemme sen täytyy toimittaa meille rekisteröintitodistus sekä ilmoittaa yhteistyönsä toiminta-ala ja kuinka järjestö aikoo toteuttaa sitä.

Heli Liikkanen: Onko kansalaisjärjestön helppo saada vapaaehtoisia työhön?

Mr Mkude: Kansalaisjärjestöt ovat vapaaehtoisia järjestöjä ja me johtajat teemme työtä vapaaehtoisesti, mutta on joitakin teknisiä asioita, joissa tarvitaan teknistä tieto-taitoa ja

sitä taitavat ihmiset pitäisi palkata, esimerkiksi ohjelmatyöhön. Minä olen työssä opettajana, siksi minun on mahdotonta olla samaan aikaan virkamies ja toimiva johtaja. Niinpä jos meillä olisi pysyvää henkilökuntaa toimistossa, se voisi olla tehokkaampi. Nyt teemme kaksinkertaista työtä.

Heli Liikkanen: Suomessa on monia kansalaisjärjestöjä, jotka toimivat kokonaan vapaaehtois pohjalla.

Viveca Hedengren: Tässä olisi mielestäni tilaa resurssikeskukselle. Sillä pitäisi olla ainakin jotain resursseja, enemmän palkattua henkilökuntaa, jotta se olisi tehokkaampi. Luulen, että Suomessa ollaan menossa tähän suuntaan.

Maija Seppo: Pieni kysymys jäsenyydestä. Kuinka ne järjestöt, jotka on jäseniänne, saivat kuulla teistä ja miksi kaikki järjestöt eivät ole jäseniänne? Haluaisitteko kaikki Morogoron järjestöt Ungoona?

Mr Mkude: Haluaisimme, mutta jäseneksi liittyminen on vapaaehtoista. Järjestöt itse harkitsevat, tarvitsevatko ne organisaatiotamme, jossa ne voivat tehdä kanssamme yhteistyötä ja pyrkiä verkostoitumaan. Me yhä lobbaamme muita järjestöjä liittymään Ungoona. Tänä vuonna meillä on ohjelmassa vierailla kansalaisjärjestöissä kaikissa viidessä piirikunnassa ja etsiä ne käsiimme ja yrittää lobata, niin että ne voisivat edes jollakinlailla verkostoitua piirikunnan ja läänin alueella.

Anna-Liisa Raunio: Kuinka suuri osa varoistanne tulee ulkopuolisista lähteistä ja kuinka paljon keräätte paikallisesti?

Mr Mkude: Se riippuu suunnitelmasta. Edellisenä tilivuotena 2001 – 2002 budjettimme oli melkein kuusi miljoonaa Tansanian shillinkiä. Määrä riippuu toiminnoista, jotka esittelemme tietyssä vuonna. Tämä vuonna budjetti on yli 22 miljoonaa, koska meillä on suuri projekti tehtävänä, yhteisön tiedotuskeskus. Meillä on toimintasuunnitelma koko projektista, josta käy ilmi että tarvitsemme 22 miljoonaa tämän vuoden suunnitelman toteuttamiseen. Hyvin pieni määrä tästä tulee paikallisesti. Kansalaisjärjestösektori on yhä uusi ja sen tähden toimimme aktiivisesti esimerkiksi yksityisen sektorin tietoisuuden herättämiseksi. Sanoisin, että yhä keskustelemme ja lobbaamme ja yritämme luoda valvettuneisuutta, jotta voisimme toimia yhdessä.

Heli Liikkanen: Onko teillä sellaisia toimintoja, että esimerkiksi jos paikalliset ihmiset pitävät jotakin toimintaa ensisijaisena ja haluaisivat kehittää sitä ja keräävät paikallisesti jonkin verran rahaa, niin tuleeko loput rahoituksesta teidän yhdistyksenne kautta?

Mr Mkude: Se on kehitteillä. Meidän täytyy ajatella niin, että se on eräänlaista varainhankintaa. Pyrimme lähettämään muutamia järjestöjäseniämme saamaan lisäkoulutusta varainhankinnassa.

Jorma Suvanto

Tansanian kehitysnäkymät

Omasta taustastani kerron sen verran, että aloitin kehitysyhteistyön parissa vuonna 1985 Tansaniassa ja olen työskennellyt sekä siellä että ministeriössä noin 17 vuotta. Jonkinlainen näkemys Tansaniasta ja sen kehityksestä on tämän matkan varrella syntynyt, mutta tiedän että täällä on useampiakin paljon pidemmän kokemuksen omaavia henkilöitä. Työskentelen ulkoasiainministeriön Itä ja Länsi-Afrikan yksikössä Afrikan ja Lähi-idän linjalla deskivirkamiehenä. Maantieteellinen toimialueeni on Tansania, Uganda ja Kenia eli East African Communityn alue.

Köyhyyden vähentäminen: tansanialaisten näkökulma

Vuonna 1999 kun Tansanian köyhyydenvähentämisohjelmaa alettiin suunnitella, selvitettiin haastattelemalla, minkälaisia toimenpiteitä tavalliset tansanialaiset pitävät olennaisina köyhyyden vähentämisessä. Tällaisia asioita aivan tavalliset ihmiset listasivat:

- maan käyttöön ja omistukseen liittyviä asioita
- maatalouden tuottavuuteen ja maatalousteknologiaan liittyviä kysymyksiä,
- rahoituksen ja lainoituksen saatavuus
- kuljetuskysymykset, tiet ja kuljetuskalusto
- pääsy markkinoille
- vesihuollon parantaminen
- mahdollisuudet säästämiseen
- työpaikkavarmuus, mahdollisuus työntekoon
- paremmat sosiaaliset palvelut, erityisesti koulutuksessa ja opetuksessa
- vähemmän korruptiota, enemmän avoimuutta ja vastuullisuutta
- enemmän osallistavien menetelmien käyttöä, enemmän osallistumista päätöksen tekoon, erityisesti paikallistasolla.
- positiivisempi asenne kehitystä kohtaan
- parempaa suunnittelua erityisesti kylätasolla
- osuustoimintaliikkeen uudelleen järjestäminen
- enemmän opastusta naisille kotitalouden käyttömahdollisuuksissa
- luottamusta, yhtenäisyyttä ja talkoohenkeä.

Keinot kansallisella tasolla

Kun keskustellaan köyhyyden vähentämisestä kansallisella tasolla, niin esiin tuli uusia, laajempia mahdollisuuksia ja näkökulmia.

- ympäristö, ympäristön tilan säilyttäminen ja parantaminen
- lapsityövoiman käyttö pitäisi lopettaa
- käytettävissä olevan rahan kasvattaminen, mm. ulkomaisen velan mitätöiminen ja uusien ulkomaisten tukimuotojen houkuttelevuus
- kehittää rahoitusjärjestelmiä, erityisesti pientilallisten avuksi, pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen, kehittää maata houkuttelevammaksi ulkomaisille investoinneille
- tutkimus, jotta tiedettäisiin enemmän siitä mitä pitää tehdä ja miten ohjelmaa toteutetaan.

Kyselystä ohjelmaksi

Kyselyn tuloksiin hallitus on vastannut määrittelemällä tietyt avainsektorit, joilla kehitystä olisi saatava aikaan ja joihin köyhyyden vähentämistoimia erityisesti kohdistetaan.

- Koulutus, erityisesti peruskoulutus
- Terveys, erityisesti perusterveydenhoito
- Tiet, erityisesti maaseudulla
- Maanviljelys, erityisesti tutkimus ja laajentaminen
- Vesi
- HIV/AIDS

Lista antaa kuvan sektorien välisistä prioriteeteista. Esimerkkinä voisi olla terveyssektori, jossa on asetettu selvät tavoitteet, määritelty aktiviteetit, kuinka tavoitteisiin päästään ja myös indikaattorit. Koko ajan voidaan mitata, ollaanko menossa asetettua tavoitetta kohti, ollaanko aikataulussa ja ovatko rahalliset resurssit riittävät. Tällainen on laadittu jokaiselle sektorille.

Keskeistä on se, että tähän ohjelman laatimiseen on päässyt osallistumaan hyvin laaja joukko tansanialaisia kansalaisyhteiskunnasta, kansalaisjärjestöistä, kyläyhteisöistä, kunnista. Se on tässä mielessä aito ohjelma. Tärkeä tekijä on se, että omistajuus on oikeassa paikassa eli se on tansanialaisten oma ohjelma. Tämä ei ole enää Maailmanpankin papereita, joita tehtiin rakennesopeutusohjelman aikaan tai aikaisemminkin 1970 – 1980-luvulla. Ne olivat Maailmanpankin ekonomistien laatimia papereita, joista todellisuudentaju puuttui aivan täysin. Nyt on lähdetty liikkeelle sieltä missä asiat tapahtuvat, sieltä missä ne ihmiset ovat joita ne asiat

koskevat. Se on keskeinen muutos. Tansanian köyhyyden vähentämisohjelma on kunnianhimoinen ja on luonnollista, että täysimääräisiä varoja siihen ei tällä hetkellä ei ole tiedossa, mutta toisaalta ohjelman pitääkin olla kunnianhimoinen.

Hidasteet

- Tansania on edelleen raskaasti ylivelkaantunut, viime vuonna ulkomainen velka oli noin 7,5 miljardia dollaria.
- apuriippuvuus on korkea, valtion budjetista katetaan yli 40 % apuvaroin ja määrä tuntuu olevan kasvussa. Osittain tämä johtuu siitä, että nykyisin tilastoidaan paremmin, mutta silti noin puolet on paljon.
- Tansanian presidentti Mkaapa on kampanjoinut todella vahvasti korruptiota vastaan. Se on tehonnut niin, se ollaan saamassa tietyillä tasolla kuriin. Mutta korruptio on edelleen ongelma.
- Tansania on edelleen pääasiassa maataloudesta riippuvainen ja luonnonkatastrofit ja pitkät kuivuusjaksot aiheuttavat sen, että maa on hyvin haavoittuvainen.
- sektoriohjelmien liian nopea ja kunnianhimoinen eteneminen voi ylittää resurssit ja vaikuttaa laatuun (mm. opetussektori)
- hiv/aids on erittäin vakava vaikka tilanne Tansaniassa ei ihan niin paha ole kuin Keniassa. Uganda on päässyt tilanteeseen, jossa tartuntaluvut laskevat.
- Tansaniassa on edelleen noin miljoona pakolaista naapurimaiden kriisien takia. Vuosi sitten Tansania yritti päästä eroon pakolaisista vetoamalla avunantajiin, mutta tästä huolimatta tilanne on sama. Tansaniassa on edelleen miljoona pakolaista ja totta kai se rasittaa muutenkin köyhää maata.

Sansibarin kriisi oli vuosi sitten listalla, nyt tähän voitaisiin vetää viiva yli, sillä CCM:n ja PUC:in välillä on olemassa sovintosopimus. Voidaan sanoa, että kriisi on ohi, mm. Euroopan unioni on todennut, että apu Sansibarille voidaan jälleen aloittaa. Suomi on myös mukana, olemme neuvotelleet Tansanian hallituksen kanssa ja todenneet, että Suomi jatkaisi mielellään yhteistyötä Sansibarin kanssa.

Vahvuudet

- Tansanian erityinen vahvuus on sen yhtenäisyys ja vakaus. Jos Tansaniaa vertaa naapurimaihin tai oikeastaan mihin tahansa, niin sen vakaus on selkeästi ylitse muiden, esimerkiksi Ruandan, Burundin, Kongon demokraattisen tasavallan, Mosambikin, jopa Kenian. Tansanian ihmisoikeustilanne Sansibaria lukuun ottamatta on arvioitu hyväksi.
- Tansania on maantieteellisen asemansa ja poliittisen aktiivisuutensa takia alueellaan rauhaa edistävä ja myönteistä, vakauttavaa kehitystä edistävä maa. Naapurimaista Kongossa asiat ovat tällä hetkellä hivenen paremmin kuin vuosi sitten, siellä ollaan pääsemässä ratkaisuun eri osapuolten kanssa, ja Kongon

sisäinen dialogi on myös käynnistynyt. Tämä näyttää hyvältä. Samoin Burundissa tilanne näyttää hieman paremmalta kuin vuosi sitten.

- Tansania uskoo alueelliseen integraatioon. Tässä viitataan East African Communityn uudelleen muodostamiseen Tansanian, Ugandan ja Kenian välillä.
- Tansania pyrkii ratkaisemaan ongelmiaan kunnianhimoisella ja avoimella hallinnon kehittämisellä, jossa valmistelussa on myös kansalaisyhteiskunta aktiivisesti mukana. Suunnittelun pitää olla laajapohjaista. Vastuuta on siirretty sinne, missä asiat tapahtuvat ja ihmiset ovat keskeisessä asemassa paikallishallinnon kehittämisessä. Vaikka kyllä tässäkin kehittämistä on..
- Kurinalainen talouspolitiikka on johtanut siihen, että velkaohjelma (HIPC Heavily Indebted Poor Countries) on onnistunut ja Tansania saa maksimihiyödyn eli ulkokoista velkaa annetaan anteeksi mahdollisimman paljon, mutta silti velkakysymys ei ole poissa ja sen ratkaisemien on ehdottoman tärkeää.
- Markkinatalous ja yksityistämisprosessi on vienyt kehitystä eteenpäin. Se on rohkaissut ulkomaisia investoijia tulemaan Tansaniaan, mutta se ei ole käynnistynyt siinä mitassa, että se näkyisi Tansanian taloudellisessa kehityksessä kovin selvästi. Ilmapiiri on kuitenkin paranemassa tässä suhteessa.

Tansanian ja Suomen roolit

Neljäkymmentä vuotta tehty yhteistyötä ja voidaan todeta, että Suomen ja Tansanian väliset suhteet, paitsi että ne ovat ongelmattomat, ne ovat erittäin hyvät. Meillä on

erityisasema avunantajamaana siinä mielessä, että meillä on, suora yhteys maan

korkeimpaan johtoon, meidän on helppo keskustella esimerkiksi Tansanian

presidentin kanssa, pääsemme hänen puheilleen tai hän tulee meille saunaan.

Välittömät suhteet ovat ehdottoman keskeistä, jotta voi toimia tehokkaasti.

Meidän ohjelmamme ei ole kovin iso, mutta se on meidän resurssimme ja Tansanian

vastaanottokyvyn huomioon ottaen sopivan kokoinen. Yhteistyösektoreilla

keskitytään köyhyyden vähentämiseen, ympäristön tilan kehittämiseen, joka liittyy

trooppisten metsien hoitoon, demokratian kehitykseen, hyvään hallintoon ja

maaseudun kehittämiseen. Meillä on hyvät kokemukset Tansanian eteläisistä

lääneistä Mtwarasta ja Lindistä, joissa on oltu jo 1970-luvulta RIPS-hankkeessa

jonka yksi keskeisimpiä saavutuksia on, että asenne kehitystä kohtaan ja omiin

vaikutusmahdollisuuksiin on muuttunut Mtwarassa ja Lindissä.

Yhteistyöohjelmamme Suomen ja Tansanian välillä on kumppanuutta ja

tasavertaisuutta sekä korostaa vastaanottajan vastuuta. Lähdemme samalta viivalta.

Painopiste siirtyy pois projekteista sektoriohjelmatukeen ja sitä kautta

todennäköisesti suoraan budjettitukeen. Tämä on vastuun siirtämistä vastaanottajalle eli sinne missä vastuun pitäisikin olla..

Keskustelu

Niilo Kalsi: Mikä on UM:n kanta kansalaisjärjestöjen rooliin, onko se riittävä, voisiko se olla isompi?

Jorma Suvanto: Näkisin, että kansalaisjärjestöjen rooli on vahvistunut, niiden imago ja työskentelyedellytykset ovat parantuneet Tansaniassa. Missään tapauksessa rooli ei ole ainakaan vähentynyt. Tansanialaiset itse ratkaisevat, millä tavalla he haluavat yhteistyötä Suomen kanssa.

Traute Stude: Mikä on Tansanian budjetin suurusluokka, montako miljoonaa shillinkiä tai dollaria?

Jorma Suvanto: En ole nähnyt uutta budjettia vielä, mutta budjettineuvottelut ovat käynnistyneet heinäkuun alussa, ehkä suurusluokka on suurin piirtein samanlainen kuin Kuopion kaupungin budjetti..

Kyösti Kauppinen: Se on markoissa vähän yli kaksi miljardia markkaa

Anna-Liisa Raunio: Minkä verran Tansania on saanut velkaansa anteeksi?

Jorma Suvanto: Tansania pääsi vasta hiljattain HIPC-ohjelmaan. En osaa sanoa dollarimäärää, mutta se on murto-osa ulkomaisesta velasta. Olennaista on, että ohjelmaan pääsee mukaan ja että se suunnitelma velan anteeksiannosta on olemassa. Se edellyttää tietenkin sitä, että ne ohjelmakriteerit täyttyvät myös jatkossa, että kurinalainen talouspolitiikka säilytetään.

Marja-Liisa Swantz: Demokratian kehittäminen hyvän hallinnon ohjelmassa, mihin se keskittyy, miten se rahoitetaan, mitä sillä rahoitetaan?

Jorma Suvanto: Se rahoitetaan Tansanian oman budjetin kautta. Se on suoraan budjettitukea ja kohdistetaan suoraan tiettyyn sektoriin, esimerkiksi paikallishallinnon kehittämisohjelmaan. Me annamme rahaa suoraan heidän oman ohjelmansa toteuttamiseen.

On olemassa seurantamekanismi, joissa myös Suomi on mukana, me tiedämme, kuinka koko ohjelma kehittyy. Erityisesti me haluamme nähdä, mitä kehitystä

hinnatasolla tapahtuu.

Marja-Liisa Swantz: Yksi tärkeitä kysymyksiä on, miten piirikuntatasolta tieto saadaan kulkemaan keskushallintoon. Onko mitään tietä, joilla tiedonkulkuun vaikutetaan, onko tukea esimerkiksi asiantuntijatasolla tai rahoitusta tietokoneteknologiassa?

Jorma Suvanto: Se on budjettitukea. Me pystymme seuraamaan ohjelman normaalia kehittymistä ja myös rahavirtoja, mutta me emme anna tansanialaisille toimintamalleja. Me annamme resurssit ja seuraamme niiden käyttöä. Tämä koskee paikallishallintoa, kuten mitä tahansa sektoria. Me olemme mukana useilla sektoreilla, mm. metsäsektorilla. Meidän roolimme on koko ajan väistymässä.

Marja-Liisa Swantz: Kysymys on myös siitä, miten kuntaohjelma pelaa yhteen sen tuen kanssa, jota olemme antamassa, missä määrin kansalaisjärjestöt ohjautuvat toimimaan paikallishallinnon kautta, jossa paikallishallinnon kehittäminen on useissa kuntaohjelmissa keskeistä. Näiden ohjelmien olisi hyvä tukea toisiansa, tuoda yhteistä ajattelua ja yhteistä toimintaa.

Jorma Suvanto: Luulen että tässä meillä olisi parantamisen varaa, meillähän on tavallaan kaksi eri ohjelmaa, jotka tukevat samaa asiaa, kuntien välinen hanke ja paikallishallinto-ohjelma. Olisi varmaan miettimisen paikka kohtaavatko ne missään, kuinka ne tukisivat ja hyödyntäisivät toisiaan. Minulla on sellainen käsitys, että tällä hetkellä ne kulkevat vähän eri teitä.

Niilo Kalsi: Entä rahoittajien välinen yhteistyö? On varmaan muitakin maita, jotka tukevat paikallishallintoa ja demokratiaa. Onko rahoittajien kesken minkäänlaista yhteistyötä, niin että te tosiaan tiedätte, mitä siellä tapahtuu?

Jorma Suvanto: Kyllä yhteistyötä on. Nämä ovat yhteisrahoitteisia ohjelmia ja edellyttävät, että meillä on yhteiset sopimukset. Ohjelmia seurataan tiiviisti yhdessä. On olemassa ns. donor-koordinaatioryhmiä, jotka tapaavat säännöllisesti ja seuraavat ohjelman kehittymistä ja asioihin puututaan, jos syntyy tilanne, että ei toimita sovitun mukaisesti.

Niilo Kalsi: Mikä Suomen rooli siinä on?

Jorma Suvanto: Keskeisiä ovat mm. pohjoismaat, Hollanti ovat ja Euroopan Unioni, Suomi on yleensä häntäpäässä. Mutta rahalla on kaksi ominaisuutta, määrä ja nopeus. Silloin kun pitää sijoittaa pienikin rahamäärä sopivaan paikkaan, niin noneudella on enemmän merkitystä kuin rahan määrällä. Meidän suhteestamme

Tansanian johtoon seuraa se, että me olemme etulyöntiasemassa verrattuna esimerkiksi muihin pohjoismaihin.

Pertti Purhonen: Kun puhuttiin köyhyys poistamistavoitteista, niissä oli mm. maanomistusolojen järjestäminen. Tietääkseni Tansaniassa on olemassa lainsäädäntö, että yksityiset ihmiset voivat saada haltuunsa maata mutta eivät täyttä omistusoikeutta, vaan hyvin pitkäaikaisen vuokrasopimuksen. Ilmeisesti maalain soveltaminen käytäntöön on varsin hidasta ja kustannukset yksityiselle ihmiselle ylivoimaisia maanmittareineen, päivärahoineen ja kaikkine kustannuksineen. Kuitenkin maan omistamien on mm. lainan saamisessa aivan ensimmäinen edellytys, että on jotain, jota voidaan kiinnittää lainan vakuudeksi. Miten tämän lain soveltamien käytännössä on edennyt ja millä toimenpiteillä helpotettaisiin maan rekisteröimistä yksityiselle maanomistajalle?

Jorma Suvanto: Sain uuden maalain vasta pari päivää sitten Dar es Salaamista mutta kuulin, että sitä ollaan jo uudistamassa, siis ihan uutta maalaki. Ymmärsin, että tällainen kehitys on tapahtunut, että maata voi jo oikeasti omistaa käytännössä. Toivon mukaan maalaki kohdistuu omistamisen helpottamiseen, tämän prosessin helpottamiseen.

Pertti Purhonen: Tässä voisi jopa olla jollekin kansalaisjärjestölle toimintamahdollisuus, luoda järjestelmiä, joissa helpotettaisiin paperityötä, luoda systeemejä, joilla maaseudun väestöä voisi auttaa saamaan maata omaksi.

Jorma Suvanto: Se on erinomainen keino. Jos ministeriölle tehtäisiin tällainen ehdotus, niin ilman muuta sitä tuettaisiin. Tässä on hyvä esimerkki siitä miten kansalaisjärjestö voisi konkreettisesti toimia keskeisen asian hyväksi.

Heikki Tegelman: Maanjako-ongelma koskee paitsi maaseutua myös kaupunkialueita, joilla yhä vieläkin tapahtuu omaehtoista haltuunottoa. Kokemus osoittaa, että ongelmaa ei ratkaista länsimaisilla maanmittaus- ja kaavoituskeinoilla. Se on hidasta, monimutkaista ja byrokraattista. Joustavamman systeemi olisi ratkaisu oikeaan suuntaan.

Kyösti Kauppinen: Onko olemassa tutkimusta tai evaluointia millä osa-alueella Suomen kehitysyhteistyö ja kehitysapu on onnistunut parhaiten?

Jorma Suvanto: Tansanian yhteistyöohjelma evaluoitiin viimeksi vuonna 1996 eli ministeriö teetätti joukon maaevaluaatioita, mutta Tansania ei

siitä on aik
kun ulko-
ministerio

ollut mukana. Ulkoministeriössä todettiin, että vanha evaluaatio Tansaniasta ei ole yhteismitallinen näiden uusien kanssa ja sovittiin, että Tansaniasta teetetään ihan uusi maaevaluaatio, jossa tarkastellaan meidän yhteistyöohjelmaamme tällä periodilla ja evaluoidaan se. Vuoden 1996 evaluaatio oli kovin projektikohtainen, siinä käytiin läpi joukko hankkeita, niiden heikkouksia ja vahvuuksia ja nimenomaan kestävyyyteen kiinnitettiin huomiota. Yleisarvio oli, että kestävyiden elementit ovat enemmän tai vähemmän kadoksissa meidän hankkeissamme. Maaseudun kehittämisessä olemme onnistuneet monessa mielessä, mutta evaluaatio oli kovin hankekohtainen ja hankespesifinen eikä siinä otettu kantaa laajempiin kysymyksiin. Siitä syystä se on tarkoitus päivittää.

Morogoro-seminaari 9.-11.8. ~~2000~~ 2002

Tiina Kontinen ja Maija Seppo
Tapaus verkostoituminen: vahvuuksien lisääminen,
heikkouksien vähentäminen

Tiina Kontinen, tutkija

Viime vuonna Viittakivessä pidetyssä seminaarissa tuli esiin näkökulma, että kumppanuus on uusi muotisansa, joka on tullut yritysmaailmasta järjestökentälle. Mutta mikä kumppanuuden sisältö? Sillähän ei ole mitään valmista sisältöä, vaan se syntyy siinä yhteistyössä, jota kukin tekee omien kumppaneidensa kanssa.

Minusta tuntuu, että verkostoituminen on vähän samanlainen iskusana, jokainen on kuullut, että nykymaailmassa ei selviä verkostoitumatta, se voi olla globaalia tai paikallista, mutta verkostoitua pitää, maailma on niin monimutkainen ja tietoa on niin paljon, että sitä pitää jotenkin yhdistää, että saisi jotakin aikaiseksi.

Verkostoitumista voi olla hyvin monenlaista, on pitkäaikaisia kumppanuussuhteita. Toinen ääripää satunnainen yhteys johonkin, josta tiedetään olevan apua ohimenevässä asiassa. Joka tapauksessa verkostoituminen edellyttää kontaktin, oli se sitten tällainen kasvokkainen kontakti kuten täällä seminaarissa, tai jonkin välineen välityksellä, esimerkiksi kirjeenvaihtona, ehkä nykyisin enemmän sähköpostikirjeenvaihtona, mutta jotakin välinettä käytetään.

Kun verkostoidutaan, niin jotakin liikkuu, jotakin joka muodostaa verkoston. Siellä liikkuu tietoa, mielipiteitä, siellä voi liikkua rahaa tai esineitä, kaikenlaisia asioita.

Verkostoitumisen ei kuitenkaan pitäisi olla itsetarkoitus, vaan sen pitäisi liittyä siihen, mitä me haluamme saada aikaan, siihen että meidän työtämme tai työn tehokkuutta voidaan parantaa.

Uhusiano on yksi esimerkki tällaisesta verkostoitumisesta.

Tänään voisimme miettiä, mikä on seuraava askel Morogoron alueen kehittämisessä, voidaanko sitä parantaa verkostoitumisella. Keskustelemme ensiksi siitä, mitä Uhusianon työ on ollut tähän mennessä, mitkä ovat olleet työn heikkoudet ja vahvuudet ja voisiko verkostoituminen olla yksi vaihtoehto.

Maija Seppo, Kepan koulutussihteeri

Mietimme hyvin yksinkertaista kysymystä: Mitkä ovat järjestönne heikkoudet ja vahvuudet hanketyössä, yhteistyössä suomalaisen ja tansanialaisen järjestön välillä ja myös yhteistyössä Suomessa eri tahojen välillä, oman järjestön sisällä ja sitten vielä rahoittajan kanssa.

Ryhmätöiden tuloksia

Seminaariväki jakautui viiteen ryhmään jotain tiettyä sormeja ajattelemalla eli ryhmät olivat peukalot, etusormet, keskisormet, nimettömät ja pikkusormet.

Ryhmät identifioivat ensin järjestöittäin oman työnsä vahvuudet ja heikkoudet. Satunnaisryhmissä keskusteltiin, miten verkostoituminen voisi lisätä jo olemassa olevia vahvuuksia ja vähentää heikkouksia. Fläppitaululle koottiin jokaisen ryhmän iskusanat vahvuuksista ja heikkouksista..

"Verkostoitumista on ollut koko ajan olemassa ilman että sitä sellaiseksi mainittu, on haettu tukea silloin kun on tarvittu tai toimittu yksin silloin kun se tuntuu parhaimmalta menettelytavalta. Mielestäni tästä ei pidä muodostaa mitään kaavaa, mutta on hyvä tiedostaa, että tällainen mahdollisuus on. Jos emme ole verkostoituneet, niin ei se tarkoita, että olemme ihan pihalla."

Pikkusormet: Miten verkostoituminen lisäisi vahvuuksia

- kasvava asiantuntijuus; Morogorossa olevaa substanssiosaamista
- mahdollisuus hyödyntää / hyödynnetään
- määritellä asiantuntijuus Morogoron paikallissa järjestössä
- avainhenkilöiden voimakas sitoutuminen oman järjestön sisällä; henkilökontaktit
- tiedonvaihtoa kansalaisjärjestöjen välillä
- vierailut eri järjestöissä

Vähentäisi heikkouksia

- kommunikaatiovaikeuksia kulttuurieroista johtuen
- parantaa tiedottamisen tukea
- koota yhteystiedot
- huono työympäristö
- Suomessa sitoutuminen vapaaehtoistyöhön liian vähäistä; ajan ja resurssien puute "On niin paljon muuta tekemistä"

Nimettömät: Miten verkostoituminen lisäisi vahvuuksia

- ammattikohtaiset yhteistyökumppanit, substanssikeskeisyys
- Morogoro-seminaari - yhteiset koulutukset > teemakohtaiset verkostot/ryhmät
- pitkä kokemus; suhteiden pituus ja syvyys; jäsenistön monipuolisuus, asiantuntemus, arvovaltaisuus
- resurssipankki - Uhusianon webbisivut

Vähentäisi heikkouksia:

- vastuuta kumuloitunut liiaksi yksittäisille henkilöille - nuorten /voluntaarien rekrytointi toimintaan

- kommunikaatio-ongelmat (Suomi – Tansania – Suomi), kulttuurierot
- monikulttuurinen toimintaperiaate (eri maanosista, erilaisista uskonnollisista ryhmistä, eri kulttuuriedustus (vahvuus)
- yhteiset raportointipohjat
- raha, Kepa

"Vaikka meillä on tämä pitkän linjan kehitysyhteistyötä tekevä Uhusiano, se ei kuitenkaan välitä kaikkea tietoa muille, vaikka me tapaamme vuosittain, ja osa tapaa siinä välilläkin. Mietimme myös, että Uhusianolla voisi olla resurssipankki, esimerkiksi omat nettisivut teemoittain tai aihepiireittäin. Tällä tavalla tieto ei jäisi käyttämättä. Tällä tavoin ehkä löytyisi asiantuntijoita auttamaan hankkeita eri järjestöissä jonkin asian eteenpäin viemissä, sellaisissa jotka eivät ole itseltä onnistuneet."

Keskisormet: Miten verkostoituminen lisäisi vahvuuksia

- valmius vapaaehtoistyöhön - yhteistyötä muiden suomalaisten kansalaisjärjestöjen kanssa oppilaitosyhteistyön mahdollisuudet
- inspiroituu toisten tekemisestä
- kokemusten vaihto, ideoiden saaminen
- avunsaanti eri asioissa, hanketyön luotettavuus lisääntyy (yhteistieto/taito)
- helpompi löytää uusia yhteistyökumppaneita (siellä/täällä)
- verkostoituminen nettiverkkoon voi tuoda uusia kiinnostuneita ja aktivisteja
- oppilaitosyhteistyön tieto-taidon parempi hyödyntämien

Vähentäisi heikkouksia

- omarahoitusosuus yhteistyö oman järjestön sisällä
- jäsenistön aktivointi jähmeää
- toimijoiden vaihtuvuus
- uusien henkilötoimijoiden puute
- verkostoituminen auttaa omarahoituskeinojen tieto-taidon kehittymistä (ideat, kokemukset)
- voi tehdä yhteistä rahankeräystä (Uhusiano-arpajaiset)
- tiedottamisen parantaminen
- vahvemman myönteisen kuvan luominen, yleisön luottamuksen voittaminen ja ylläpito
- keskinäisen kateuden, mustasukkaisuuden yms. väheneminen; tieto-taidon jakaminen vs. omat projektit
- omistajuuden säilyttäminen, kunnian ja häpeän jakaantuminen
- eri toimijoiden yhteyksissä tehtävien eriyttäminen
- verkostoituminen auttaa uusiutumista, lisää mielenkiintoa ja innostusta

"Jos olemme samoissa verkoissa toisiamme kanssa, niin ehkä vältettäisiin mustasukkaisuutta, että tämä on meidän projekti ja me haluamme tämä viedä sen loppuun asti, vaikka monessa hankkeessa on työvoimapulaa, resurssipulaa ja asiantuntijapulaa. Kateus on inhimillinen asia, mutta ehkä avoimen verkostoituksen avulla päästäisiin vähän eteenpäin."

Etusormet: Miten verkostoituminen lisäisi vahvuuksia

- asiantuntemus (myös sisältöasiantuntemus)
- tekemisen konkreettisuus
- täydennetään asiantuntemusta muilta järjestöiltä
- vältetään päällekkäistä työtä / vältetään aukkoja
- yhteistä voimaa hankehakuun

- houkuttelee ihmisiä mukaan
- tietoa toiminnasta
- talkoohenkeä
- tehtävien jako helpottuu

Vähentäisi heikkouksia:

- vähän toimijoita
- kansalaissidos on ohut
- sitouttamisen vaikeus
- UM:n tuki jatkuvalle hankkeelle liian lyhyt (toiset hankkeet vaatisivat pitemmän ajan)
- työvoimapula (lyhytaikaisia työsuhteita)
- haluttomuus sitoutua täysin tai ei pääse toteuttamaan itseään taidollisesti
- kokemusten vaihto
- voimaa omaan toimintaan
- järjestöjen yhteiset pitkäjänteiset hankkeet
- yhteinen lobbaus: Kyo, Kepa, EU

"Monien ryhmien pitäisi lobata Kyoa, että projektiajat pidennettäisiin tai että olisi mahdollisuus tehdä sopimus pidemmälle ajalle kuin kolmelle vuodelle. Saataisiin jatkuvuutta. Resursseja menee toistuvaan kampanjointiin rahojen saamiseksi."

Peukalot: Miten verkostoituminen lisäisi vahvuuksia:

- seuran sisällä pysyvyyttä ja vankkaa kokemusta; hyvin organisoidut järjestöt
- verkostoituminen niiden tahojen kanssa, jotka tunnetaan hyvin
- löytää parhaat mahdolliset toimintatavat verkoston avulla
- yhteinen koordinaattori pieniä järjestöjä varten
- paikallinen yhteistyöjärjestö on hoitanut heille kuuluvat tehtävät hyvin
- arvostettu vertaisryhmä
- yhteistyö rahoittajan kanssa: pitkäaikaista tiedotuksen alalla, viime vuonna kehitysyhteistyön alalla

Vähentäisi heikkouksia

- uusien aktiivijäsenten ja erityisesti nuorten hankinta ei ole onnistunut; toimijoiden vähyys
- kehitysmaatietouden luonnollinen lisääminen nuorille (nuorisokerhot, opettaja- ja oppilasvaihto, valinnaisaineeksi kouluihin yms.)
- projektit 1-3 vuotta, juuri kun päästy alkuun projekti loppuu
- UM:n lobbaus projektiajan pidentämiseksi

"Useilla pienillä järjestöillä on resurssipula, niin että ne eivät uskalla tehdä kovin pitkälle meneviä projekteja. Jos ollaan jotenkin yhteistoiminnassa, niin siitä saa uskottavuutta ja uskoa omiin kykyihin, myös siten että projektit limittyisivät toisiinsa."

Muita esiin tulleita vahvuuksia

- viranomaisyhteydet kotimaassa
- settlementit koko maassa kaikkialla lähtivät paikallisista tarpeista
- kokemusta tutustua porautua paikallisiin ongelmiin
- demokratian konkretisointi

- pyrkimys läpinäkyvyyteen
- hyvin selitettyjen periaatteiden olemassaolo
- kattojärjestön olemassaolo
- avainhenkilöiden suhteet tansanialaisiin yhteistyöjärjestöihin
- uuden tiedon tuominen Suomen paikallishallintoon ja kehitysyhteistyöhön
- sitoutuneet järjestöt
- hallintorakenteiden joustavuus
- hyvä kumppaniorganisaatio
- osallistavat menetelmät paikallishallinnon kehittämisessä
- omarahoituksen hankinta onnistuu hyvin kirpputoritoiminnan avulla
- vahva sitoutuminen ystäväkaupunkisuhteen pohjalta vuodesta -89
- hyvät resurssit
- järjestön sisällä monta sektoria, jotka tukevat toisiaan
- toimintamme ei tarvitse tuottaa voittoa, joustavat työtavat
- projektivetäjien ammattitaito
- Morogoro-alue-tuntemus

"Kuntien välinen yhteistyö on todella vahvuus, myös kansalaisjärjestöille, mutta siinä voi tulla ongelma. Jos kuntayhteistyö saa rahoitusta, niin ehkä kansalaisjärjestöt eivät silloin saa. Tämä on sekä ongelma että vahvuus."

Heikkouksia:

- kielitaito
- yleinen tietämättömyys (kuntataso Suomessa)
- opetteluvaihe paikallisen hankehallinnon järjestämisessä
- rahan puute
- tarpeeksi taitavien toimijoiden puute
- resursseja ei ole tarpeeksi
- yhteistyö oman järjestön sisällä
- ikärakenne vinoutunut, nuoria kaivataan
- työn etäisyys (välimatkan lyhentäminen)
- Tansanian Kepan epäselvä rooli
- synergia Uhusianon kanssa hyödyntämättä
- tiedonkulku
- kulttuurien ja virkakulttuurin välinen ero, maksatusasioissa rahoittajan ja hankkeen aikataulu ei käy yksiin
- Kyon byrokraattisuus

Avainasia

"Yksi kysymys oli nuoret. Katsokaa meidän joukkoa. Oli vähällä tulla kärhämä, kun puhuttiin, että täällä ei ole ketään alle kuusikymmentävuotiaista. Tansaniassa käy paljon voluntaareja ja etvolaisia, he menevät Kepan kautta, he ovat aktiivisia Kepassa. Näitä nuoria ihmisiä pitäisi saada mukaan järjestöihin. Meidän pitäisi pyrkiä rekrytoimaan oman alueen nuoria, jotka ovat olleet Tansaniassa, niin että pääsisivät sisälle toimintaamme ja sitä kautta meidän hankkeisiimme. He voisivat innostua käytännön työstä. Kyllä jokainen meistä tietää, miten se kärpänen puraisee."

Viveca Hedengren

Tapaus Kepa: kapasiteettia yhteyspalveluista

Kepa on 17 vuoden ikäinen tällä hetkellä, siihen kuuluu 230 jäsenjärjestöä kaikkialta maasta. Alle puolella jäsenjärjestöistä on yhteistyötä etelässä kumppaneiden kanssa. Tämän vuoden syksystä alkaen Kepa on järjestäytynyt tiimiorganisaatioksi. Meillä on kolme johtajaa, mm. ohjelmajohtaja. Ohjelmajohtajan ajatusten mukaan haluamme koota Kepan yhdeksi kokonaisuudeksi ja tehdä parempaa ja tehokkaampaa työtä kehitysyhteistyössä. Ulkoministeriö rahoittaa Kepaa melkein sataprosenttisesti. Se tarkoittaa, että meidän on palveltava hyvin suomalaista kansalaisjärjestökenttää, olla tehokas kattojärjestönä. Ulkoisen ympäristön analyysi on pääasia, jotta tällainen uudelleenajattelu kävisi päinsä, se tarkoittaa että Kepa tutkii perusteellisesti hahmotelmat kaikesta, missä se Suomessa toimii ja myös maissa, joissa sillä on etelän ohjelmataukea, esimerkiksi Tansaniassa. Kepan eteläohjelma ei ole kovin suuri, sen jäsenjärjestöillä on suuri osa kansalaisjärjestökentän kehitysyhteistyöstä etelässä. Kepan ohjelmat ovat pilottiohjelmia, joissa tutkitaan kokemusten ja tieto-taidon hankkimista ja mahdollisuuksia jatkokeskusteluihin. Kriittinen kehitysyhteistyökeskustelu on Kepan tehtävä, saada sisältöä sille miten voimme tehdä paremman liikkeen kaikesta tästä. Kepan työssä kehitysyhteistyön periaatteilla on vahva asema ja yksi Kepan tärkeitä toimia on ollut saada lisärahoitusta kehitysyhteistyöhön. Tämän takia meidän täytyy myös tietää mitä on meneillään etelän kansalaisyhteiskunnissa, tietoa sen ideoita ja näkemyksiä, jotta voisimme vaikuttaa Suomen politiikkaan. Kepan ohjelmat eri maissa ovat melko erilaisia, ne palvelevat monenlaisia asioita, joita Kepa hoitaa yhdessä kaikkien 230 jäsenensä kanssa yleisellä järjestökentällä..

Tänä vuonna olemme tehneet resurssianalyysia, resurssit ovat inhimillisiä, intellektuaalisia ja materiaalisia. Kepan jäsenistö on valtava massa, jäsenistö on myös Kepan isäntä. Jäsenillä on tietoa ja taitoa monilta aloilta, vaikka sitä ei ole

yleisesti hyödynnetty kovin hyvin. Eilinen keskustelu antoi tehoa ja tieto-taitoa, jota voimme käyttää paremmassa kehityslikkeessä etelän ja pohjoisten maiden välillä. Tansaniassa Kepa on alusta alkaen keskittynyt yhteyspalveluihin. Tämä on ollut hyvin tärkeää, voimme tutkia kuinka yhteyspalvelut toimivat paremmin yhteiseksi hyväksi etelän ja pohjoisen yhteistyössä. Siitä voidaan kehittää yhtenäisempää, solidaarisuuteen perustuva yhteisymmärrystä, yhteistä suunnittelua ja todellista kumppanuutta. Itse asiassa tässä kohdassa pyydämme apua teiltä, Uhusiano ja sen jäsenjärjestöt, koska on yksi erittäin voimakkaasti esille nouseva kysymys.

Kansainvälisessä keskustelussa on ollut kova rynnistys saada enemmän rahaa valtioiden budjeteista. Tämä on pyrkimys myös täällä. Suomen hallitus on antanut tiettyjä lupauksia. Toinen puoli asiaa on, se millaisia laatuvaatimuksia ja tunnusmerkkejä meidän pitäisi kehittää paremmassa yhteistyössä. Esille nouseva kysymys asettaa paineita kansalaisjärjestökentälle. Kepan näkökulmasta se tarkoittaa myös sitä että meidän täytyy tosissamme pyrkiä tähän suuntaan ja saada jäsenjärjestömme tekemään samaa. Tällainen tarkoittaa koulutusta, projektineuvontaa ja yhteyspalveluja. Ulkoministeriöllä on erittäin mielenkiintoinen evaluaatio suomalaisten kansalaisjärjestöjen yhteistyöstä Keniassa. Kepalla ei ole yhteystoimitsijapalveluja Keniassa, järjestöt toimivat siellä miten pystyvät. Tansania on erityisasemassa sen takia, että siellä on Kepan yhteyspalvelutoimisto. Kenialaisten tekemä evaluaatio on melko kriittinen. Sen toinen osa käsittelee sitä, minkälaista yleistietämystä arvioinnista voi saada, jotta tiettyihin kysymyksiin voitaisiin asettaa enemmän painoa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyössä. Tätä meidän Kepassa pitäisi ajatella aktiivisesti. Se tarkoittaa tarvetta kehittää yhteystoimitsijapalveluitamme ja auttaa jäsenjärjestöjamme tekemään parempia projektisuunnitelmia ennen kuin ministeriöstä käy käsky. Me katamme pöydän, ei ministeriö.

Meillä oli yhteystoimitsijoiden kokous Kepassa, läsnä olivat Nicaraguan ja Sambian yhteystoimitsijat sekä Gertrude Mmbaga ja Sabine Jali Tansaniasta. Keskustelimme hyvin käytännöllisistä asioista ja niiden sujumisesta. Muutamia päätöksiä nousi esiin siitä, minkälaisia yhteyspalveluja tarvitsemme järjestöjen ja Kepan välillä ja toisaalta etelän ja pohjoisen järjestöjen välillä. Halusimme tehdä asian selvemmäksi niin että jokainen osapuoli tietää ja hyväksyy tehtävänsä yhteistyössä.

Terveiset Ville Luukkaselta, ohjelmajohtajalta

Ville Luukkanen puhuu voimakkaasti Kepan aktiivisemmasta roolista laatukysymyksissä. Siinä meidän täytyy luottaa jäsenjärjestöihimme, koska juuri ne tekevät työn, Kepan oma etelänohjelma on pieni. Kuten Ville Luukkanen sanoo, meidän tarvitsee löytää keinot aktiivisempaan rooliin yhteyspalveluissa, tehdä vähemmän käsityötä, kuten kuljetuksia ja raha-asioita ja sentapaisia asioita. Kepan toimistossa Morogorossa työskentelee viisi ihmistä ja se on aika suuri määrä yhteyspalveluille. Meidän täytyy tehdä se yhteyspalveluna ja projektikehityksenä. Toivon, että ymmärrätte mitä tarkoitan. Tämä kaikki on vielä keskustelun asteella ja siksi ilmaisin asian tällä tavoin, koska haluan kuulla teiltä mitä ajattelette. Kuunnellessa eilisiä puhujia näyttää siltä, että teillä Uhusianossa on meneillään hyvin samantapainen keskustelu. Kepa ei tahdo sekaantua siihen mitä projektit koskevat, kuinka niitä toteutetaan, se ei ole Kepan asia, ilman muuta se on jäsenjärjestöjen asia. Kepa haluaa löytää metodin oikeudenmukaiseen ja hyvään toimintaan, jotka yhdistävät etelän ja pohjoisen tähän toimintaan, saada kokemusta, jota voimme siirtää myös muihin keskuksiin, ei vain Tansaniaan. Ville Luukkanen sanoo, että emme halua olla poliiseja vaan haluamme tukea. Jos voimme löytää keinot tähän, sitten voimme myös käyttää paremmin Kepan voimavaroja. Tämä on hyvin tärkeä alue yleisesti, tärkeä kaikessa Kepan työssä ja kaikessa kansalaisjärjestötyössä. Haluaisin kuulla mielipiteitänne tästä asiasta. Emme ole tehneet päätöksiä, mutta tällä tolalla asiat ovat juuri nyt.

Keskustelu

Marja-Liisa Swantz: Kuinka tämä maksetaan?

Viveca Hedengren: Sitä meidän pitää ja sitä haluammekin kehitellä. Se voisi olla prosessi, joka alkaa tästä ja menee siitä eteenpäin, mutta meillä ei ole vielä rahaa tätä varten.

Marja-Liisa Swantz: Minusta näyttää siltä, että kun etäännytte konkreettisista asioista, saatatte itsenne alttiiksi oudolle ajattelulle niin että se on välikirja

kilpailevien asioiden välillä: jos asiaa ei ole te alatte puhua. Haluaisin kuulla vähän enemmän kuinka palvelujen silloin käy.

Viveca Hedengren: Nämä kysymykset haluaisin asettaa jäsenjärjestöille, ne tietävät mitä ovat saaneet Kepan yhteyspalveluista tähän mennessä ja mitä niistä ne ovat käyttäneet. Järjestöt tietävä myös vaikeuksista joita on ollut, minkälaisen panoksen voisitte antaa, minkälaisia asioita haluatte Kepalta, mitkä ovat kiinnostuksenne kohteet tässä syklissä.

Harri Kivelä: Kuulostaa kovin järkyttävältä, jos manuaalinen työ jätetään kovin vähiin, koska on monta organisaatiota, joille Kepan palvelu on ollut huipputärkeä asia, esimerkiksi rahaliikenne. Eilen kuulimme kuinka paljon ongelmia siinä on ollut, mutta esimerkiksi meillä vaasalaisilla ei ole ollut. Uskon, että se johtuu yksinomaan siitä, että Kepa on niin hyvin hoitanut. Ehkä kysymys on vain rahasta. Voiko Kepan toimistossa olla joku henkilö, joka on Kepan palkkalistoilla, ja jokainen organisaatio, joka käyttää häntä, maksaa. Pääasia on, että on jokin käytännöllinen linkki jäisi eikä vain kehittelytyö.

Leena Kalsi: En oikein tarkasti edes etukäteen tiennyt, mikä Kepan perustehtävä on. Ymmärsinkö oikein, että se sateenvarjo näille kansalaisjärjestöille? Eilen keskusteltiin pisteestä, johon voisi ottaa yhteyttä. Minusta tuntuu siltä, että se olisi päätehtävä. Ihan ihmettelen, minkä takia te olette olleet 17 vuotta olemassa ja nyt vasta keskustellaan siitä, mikä on se piste, joka välittää tietoa. Miksi tällaista ei ole organisoitu kunnolla?

Marja-Liisa Swantz: Onko Kepalla itsellään ollut projekteja?

Viveca Hedengren: Kehitysjoukko-ohjelmassa Kepa on lähettänyt kehitysyhteistyön tekijöitä erilaisiin projekteihin, mm. Tansaniaan. Oli aika sattumanvaraista, mitenkä maat silloin löytyivät. Ohjelma evaluoitiin 1995, siinä evaluoijat aika ankarin sanoin käsittelivät henkilöavun ongelmia. Kepan hallitus veti siitä johtopäätöksen, että systeemi ei ole hyvä ja että ruvetaan kehittämään kumppanuusohjelmaan. Niin tehtiin, mutta pää kolmantena jalkana on menty niin lujaa, että kokonaisuudesta ei ole ehditty tehdä yhteissuunnittelua. Ohjelmajohtajan ajatuksena on tehdä Kepasta pohtimalla ja suunnittelemalla riittävän vahva ja hyvä väline kehitysmaaliikkeen nostoon, innostunut ja ammattitaitoinen Kepa saadaksemme kenttäkokemuksista hyödyn Kepan koko työhön. Tätä tehdään nyt. Kepalla on paljon hyviä

periaateohjelmia. Kenttäohjelmat ovat kuitenkin aika marginaalisia suhteessa esimerkiksi siihen mitä te teette, paljonko rahaa te panette, paljonko miestyövoimaa siinä on mukana. Kepan ohjelmat ovat enemmän institutionaalista tukea järjestöille, jotka ovat meidän yhteistyökumppaneitamme.

Pertti Purhonen: Järjestöjen odotukset Kepalta ovat nimenomaan käytännöllisiä palveluksia joita siellä tarvitaan, ei niinkään policy-ohjausta tai ohjelmia.

Rahaliikenteen hoito oli yksi selvä konkreettinen asia sekä raportointi, raporttipohjien laatiminen, jotta voisimme helposti kerätä tietoa, jota tarvitaan raportteihin, evaluointeihin ja UM:n tilityksiin ettei tarvitsisi oppia yrityksen ja erehdyksen kautta. Kyllä minäkin olen sitä mieltä, että tietyistä palveluksista voidaan periä kustannukset. Se on ihan reilua, mutta palveluja täytyisi olla, muuten varsinkin pienissä projekteissa kuluu kohtuuttoman paljon kustannuksia siihen.

Eilen illalla tuli esille, että Tansanian viranomaiset ovat ruvenneet vaatimaan lyhyilläkin käynneillä olevilta 200 dollarin työlupia. Tämä on käsittämätöntä ja mielestäni tyypillisesti asia, josta Kepan pitäisi yhdessä ulkoministeriön kanssa neuvotella. Jos on valmistelemassa projektia, se ei ole sellaista työtä, jossa työlupaa tarvittaisiin. Turistiviisumeilla täytyy vastakin pystyä hoitamaan projekteja tai sitten tästä tulee kiusallinen tilanne.

Yksi asia on volontaarien asema ja työskentelyolosuhteet. Ne kerrat kun olen käynyt Tansaniassa, olen nähnyt, että volontearit ovat aika orvon tuntuisia. Minusta tuntuu, että meidänkin hankkeissamme olisi tehtäviä, joissa volonteareilla voisi olla osansa, mutta esimerkiksi Moecossa sanotaan, että he eivät voi käyttää vapaaehtoisia hyväkseen, kun heillä ei ole varattu rahaa esimerkiksi matkakustannuksiin, joita vapaaehtoistyöntekijät tarvitsevat. Minusta pitäisi selvittää, millä edellytyksillä volontearit voivat työskennellä, meidän projektirahoillammeko vai kuka maksaa ja onko meillä ylipäättään oikeus pyytää heidän palvelujaan.

Viveca Hedengren: Viittaat etvo-ohjelmaan. Minulla on käsitys, että etvolaiset maksavat itse matkansa ja sijoittuvat siellä töihin, jotka on jollakin tavoin löydetty. Yhteisö, jossa he siellä ovat, varustaa heidät sillä, mitä he työssään tarvitsevat. Jos siihen sisältyy matkustamista, niin olletikin sikäläinen taho kustantaisi matkat. Ehkä kannattaisi keskustella, varautuuko maksamaan projektin rahoista. Mzee Kitururu,

Pertti Purhonen Toivala-säätiöstä kysyy vapaaehtoisten työskentelystä järjestössä, esimerkiksi Moecossa. Maksaako Moeco matkat vai vapaaehtoinen itse vai Kepa?

Heriel Kitururu: Kepa ei maksa mitään. En tiedä millaisia sopimuksia heillä on keskenään. Me kuulisimme mielellämme mitä he tekevät ja saisimme palautetta. Tiedän että on ollut monia ongelmia. Joskus työtä on vähän, niinpä jotkut vapaaehtoiset ovat etsineet toisen järjestön.

Maija Seppo: Mietin että tässähän on jollakin tasolla kysymys ammattiyhdistystilanteesta, saavutetuista eduista ei luovuta. Ehkä vähän provosoiden kysyisin, että mitä te sanotte, jos täällä seminaarissa olisi sellaisia järjestöjä, joilla on ohjelmia maissa, joissa ei ole Kepan palvelua käytettävissä? Palveluja ei edes niissä maissa, joissa meillä muuten on yhteystoimitsijoita, niissä kenttatoimiston ja yhteystoimitsijoiden rooli on hieman erilainen.

Toinen asia on liittyä siihen, kun Pertti Purhonen sanoi, että ei tarvita policy-ohjausta. Ideahan on se, että siellä olisi asiantuntija, jonka kanssa voisi miettiä, tehdäänkö näin vai näin, kun on tällainen ongelma hankkeessa. Jos nyt rumasti sanon, niin on ilmeisesti ajateltu niin, että tämä ei olisi palvelu teille, vaan palvelu muulle Kepalle tai muille järjestöille, ikään kuin ne kokemukset, joita kentällä syntyy teidän kokemuksistanne, syötettäisiin muualle. Tästä ei missään tapauksessa ole kysymys, ei siitä että joku tulisi vahtimaan ja kertomaan teille, että absoluuttinen totuus parhaasta menettelytavasta on tämä eikä se mitä te juuri nyt teette.

Kaarlo Koskimies: Sanoisin, että muistettakoon sellainen pieni asia, että meidän Uhusianossa palkkasimme Heriel Kitururu juuri näitä tehtäviä varten jo ennen kuin Kepa tuli kuvioihin mukaan

Kirsi Laine: Käytännön tuki on hyvin tärkeätä, mutta myös Kepan rooli kouluttajana ja opastajana on tulevaisuudessa tärkeä. Tarkoitan kansalaisyhteiskuntaa. Olemme juuri perustaneet uuden kansalaisjärjestön Morogoroon ja huomasimme, että uuden neljätoistaryhmäisen järjestön opastajana Kepan rooli on hyvin tärkeä alkavassa toiminnassa. Järjestö myös ankkuroi omistajuuden Tansaniaan, meidän ei tarvitse koko ajan mennä ja ottaa selvää. Olen ymmärtänyt oikein hyvin sen, mitä Ville Luukkanen ajoi takaa, kun hän tuli luoksemme puhumaan tästä tehtävästä. Olin hyvin tyytyväinen siitä.

Anna-Liisa Raunio: Mitkä täsmällisesti ovat yhteystoimiston tehtävät, tehtävien tärkeysjärjestys?

Viveca Hedengren: Se riippuu paljolti järjestöstä ja sen tarpeista, joten tehtävät ovat monenlaisia. Enimmäkseen ne ovat seuranta, rahaliikennettä ja myös monia muita asioita.

Anna-Liisa Raunio: Anteeksi, mutta tämä ei ole vastaus kysymykseeni. Kysyin yhteyspalveluista, mutta sinä puhuit muista asioista.

Viveca Hedengren: Ne voivat olla toimintakyvyn rakentamista yhdessä paikallisen kumppanin kanssa paikallisten tarpeiden mukaan. Yhteystoimitsijat voivat myös tehdä myös kaikenlaista järjestötyötä, ryhmätyötä, matkustaa ympäriinsä tutustumassa projektissa meneillään oleviin asioihin, neuvoa paikallisia ihmisiä, myös käsitellä erilaisia ongelmia, jotta asioissa päästään eteenpäin, auttaa ymmärtämään etelän ja pohjoisen kumppaneita.

Harri Kivelä: Dar es Salaamissa kävi niin että, sinne tuli henkilö, jolla ei ollut mitään tuntemusta Tansanian asioista. Hän oli ollut noin vuoden ja oppi varmaan hyvin paljon, mutta sitten hän lähti jo pois. Paikallisasiantuntemusta me kaipaamme ja siinä me tarvitsemme apua.

Viveca Hedengren: Tämä on mielestäni hyvin olennainen asia ja siksi resurssikeskus, joka tekee Uhusianosta ja Tansanian Kepan yhteyspalvelutoimistosta resurssikeskuksen tämänkaltaista tietoa varten. Se voi myös siirtää kokemuksia muille Kepan jäsenjärjestöille niissä maissa, joissa on tai ei ole yhteyspalveluja. Se tarkoittaa pyrkimystä saada pannuksi asiat yhteen. Itse asiassa vetoan teihin, teillä on Uhusianon hyvät kokemukset, tehän aloititte kauan ennen kuin Kepa tuli Tansaniaan, teidän anomuksenne mukaan. Te olette jo tämänkaltaisen operaation lähettiläitä, olette olleet sitä ainakin jossakin määrässä. Tätä voitaisiin kehittää ja saada tällä tavalla enemmän vaihtoa, enemmän apua ja enemmän tietoa. Itse olen oppinut hyvin paljon täällä minkälaisia resurssikeskuksia te olette eri aloilla.

Marja-Liisa Swantz: Mitä arvelet, tarvitaanko siellä suomalainen, onko se välttämätöntä?

Heriel Kitururu: Minun mielestäni tarvitsemme suomalaisen siellä. Monet jäsenistämme haluaisivat puhua omaa kieltänsä. Puolet kirjeenvaihdosta on suomeksi ja olisi kovin haitallista, jos meille tansanialaisille ei voi opettaa kaikkea. Myös

historian peruja tansanialaisemme yhä luottavat enemmän rahansiirtoon, jos sen tekee länsimaalainen. Tämän vuoksi Leo viettää paljon aikaa toimistossa.

Viveca Hedengren: Mielestäni se on hyvin ymmärrettävää ja kuuluu varmasti tiettyyn yhteistyön historialliseen vaiheeseen, mutta etelän ja pohjoisen kumppanien pitäisi päästä pisteeseen, jossa luottamus on molemminpuolinen. Tämä on myös kapasiteettikysymys.

Heriel Kitururu: Näin pitäisi olla tulevaisuudessa, aivan lähitulevaisuudessa, kuten sanoit puheenvuorossasi. Kun yhteistyö on todella on saatu liikkeelle sellaisessa määrässä, että ihmiset voivat keskustella ja suunnitella yhdessä tiedon hankkimista, tiedottaa ilman tiellä olevia esteitä. Nyt on esteitä, on vaikea saada tietoa.

Marja-Liisa Swantz: Viisikymmentä vuotta sitten tämä käytiin läpi kirkossa. Silloin kysymys oli: koska on 'ei vielä' yrittää suomea, koska sen aika on tullut. Olen sitä mieltä, että jokin kerta tämä kysymys on kohdattava ja kehitettävä sellaiseen pisteeseen, että se ei jatku. Kapasiteetin kasvattaminen täytyy konkretisoida, jotta nähdään mitä se on.

Viveca Hedengren: Kapasiteetin kasvattaminen on saatu toimivaksi Suomessa ja etelän maissa, mutta jotta se olisi perusteltua koko Kepan suuressa kokoonpanossa me tarvitsemme Kepan yhteyspalveluja Tansaniassa palvelemaan myös muita jäseniä. Teidän täytyy ymmärtää myös tämä. Toivottavasti ette vastusta tätä ajatusta.

Kaarlo Koskimies: Vähän provokatorisesti sanoisin, että tietenkin on niin, että Kepa jolla on kohta viiden miljoonan euron budjetti, varmaankin pitää tehtävänään aika kunnianhimoisia tavoitteita, mutta meidän kannaltamme näiden vuosien mittaan on tuntunut siltä, että palvelu, sana on pääasia eivätkä nämä kaikki suuret hienot ohjelmat.

Viveca Hedengren: Mutta palvelu ei voi kohdistua vain osaan jäsenistöä. **Kaarlo Koskimies:** En minä sitä tarkoita.

Maija Seppo: Tämä on ehkä suuri muutos, tai sitten ei, mutta pitäähän muutoksen perustua johonkin. Ei ole tarkoitus, että jos joku saa liian hyvää palvelua, se otetaan pois. Tässä on idea se, kuten Marja-Liisa Swantz sanoi, että milloin on aika lopussa. Meillä Kepassa suomi on virallinen kieli, mutta meillä on kentällä työntekijöitä, jotka toimivat englanniksi. Myös meidän on hyvin vaikea ryhtyä keskustelumaan siitä, että virallinen sähköpostikielemme olisi pelkästään englanti. Tämä on osittain laiskuutta,

osittain myös kapasiteetin puutetta, mutta emme myöskään ole vielä tehostaneet englannin kielen koulutusta niin kauan kun voidaan pysyä tässä tilanteessa meidän etelän työntekijämme nousematta protestiin.

Viveca Hedengren: Niin kuin mzee Kitururu esimerkiksi.

Maija Seppo: He eivät sano. Joskus tulee valituksia, että kieli on suomi, mutta hyvin vähän. Tämä ei ole reilu tilanne tällä hetkellä.

Hannele Tams: Jos Kepa organisaationa ei enää palvele kovin laajassa mitassa, niin hyvä on. Ehkä pitäisi kouluttaa tansanialaisia Tansaniassa, niin että voimme löytää ne, jotka ottavat vastuun.

Viveca Hedengren: Oikein hyvä käytäntö, koska kaikenlaiset ongelmat, jotka meillä on yhteyspalveluissa, voidaan ratkaista eri tavoilla. Me tarvitsemme aloitteita ja ajatuksia siitä, kuinka tämä kohta saadaan toimimaan paremmin, niin että voimme tehdä työtä parempien sisältöasioiden puolesta, emmekä työskentele niin paljon hallinnossa, rahansiirrossa tai muissa sentapaisissa asioissa, vaan kehittämme todellista yhteistyötä etelän kansalaisyhteiskunnan hyväksi, pienten kyläyhdistysten (cbo) hyväksi, meidän seminaarivieraidemme hyväksi. Se on mielenkiintoista työtä.

Pertti Purhonen: Vielä palveluista. Emme tietenkään oleta, että meitä palvelee paremmin kuin muita, mutta jos pidetään järkevänä, että useiden järjestöjen toimistopalvelut, yhteydet, sähköpostiyhteydet ja rahaliikenteen hoito ym. hoidetaan keskitetysti ja asiantuntevasti jos se on Kepalle resurssikysymys, niin mielellään näkisin, jos pitää palkata henkilökuntaa, niin mieluummin se palkattaisiin Kepan toimistoon kuin että se olisi jossakin kaupungilla yksinänsä. Kyllä minun nähdäkseni organisaatiot ovat valmiit maksamaan näistä palveluista. Iisalmi ja Toivala-säätiö ovat nytkin maksaneet palveluista Kepan ulkopuolelle. Mieluummin näkisin, että asiat olisi hoidettu Kepan toimistossa.

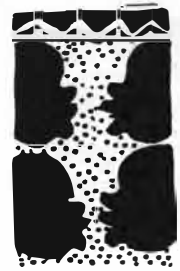
Viveca Hedengren: Kapasitointi on hyvin olennaista, tieto-aidon siirtämisen, sen räätälöimisen ja rakentamisen jäsenjärjestöjen tarpeitten mukaan pitää olla hyvin tietoista myös Tansaniassa. Mielestäni kapasiteetin kasvattaminen on hyvin tärkeä asia, mutta sen pitää syntyä etelän ja pohjoisen kumppanien yhteistyössä esiin tulleiden tarpeiden jälkeen, niin että se voidaan kohdentaa oikein: mitä meidän kumppanimme tarvitsee ollakseen parempi kumppani meille oloissa joiden puolesta

teemme yhteistyötä. Tämä myös on kapasiteettia, jota täytyy kehittää ja jossa on parannettavaa.

Kuvio, joka tekee yleisen ja alueellisen ajattelun mielenkiintoiseksi, on kuntien välinen yhteistyö Suomen kuntaliiton, Vaasa ja Morogoron välisessä projektissa. On kiinnostavaa nähdä, kuinka nämä eri yhteistyötasot onnistuvat auttamaan ja tukemaan toisiansa. Tämä uusi, mielenkiintoinen näkökulma kehitystyössä.

Morogoro-seminaari 9.8. – 11.8.2002

Hannele Tams

Iisalmen tapaus: savolaiset teoriat

Iisalmen kehypajalla on neljä toiminta-aluetta. Se ei ole pelkästään perinteellinen paja, vaan siinä on sisällä kaikki meidän neljä osa-alueitamme: kehitysyhteistyö, kansainvälisyys, asuminen ja pajatoiminta.

Asuminen tarkoittaa, että nuoret ovat pajalla töissä ollessaan rakentaneet asuntoja. Nuoret tarvitsevat ensiasuntoja. Meillä asuu sellaisia nuoria, joilla on vaikeuksia omassa elämässään ja jotka eivät selviä ilman erityistä tukea. Toimintamme on yhteisöllistä asumista, joka tarkoittaa sitä, että on naapuriapua ja naapuritukea. Jos esimerkiksi aamulla kahdeksan aikaan on vielä ikkunassa verhot, kun pitäisi olla jo menossa kouluun tai töihin, niin kyllä joku käy koputtelemassa oveen, että nyt pitäisi herätä. Tai jos joku on hävinnyt pihapiiristä eikä ole ilmoittanut naapureille, minne on lähtenyt tai jos joku on ollut pitemmän aikaa poissa, niin lähetetään etsintäpartioita.

Ihala

Lisäksi meillä on nuorten tukikeskus Ihala, joka on tarkoitettu sellaisille nuorille, jotka eivät pysty asumaan ilman tukea samassa asunnossa tai tilassa itsenäisesti. Meillä on Ihalassa kaksi työntekijää. Toinen asustaa talossa, on 24 tuntia vuorokaudessa paikalla ja toinen tekee kahta työvuoroa. Ideana on se, että nuoret oppivat Ihalassa vapauden velvollisuudet. He saavat kyllä vapauksia, mutta heidän täytyy itse ottaa vastuu tekemisistään. Ihala ei ole laitos, ovet eivät ole lukossa. Melkein kaikki nuoret ovat tulleet sellaisella läheteellä, että heidän kanssaan ei tule toimeen ja että he voivat olla väkivaltaisia ja täysin mahdottomia ja toivottomia ja jotka ovat joutuneet monesta paikasta pois. Tästä huolimatta ovet eivät ole lukossa, jokainen saa tuntea, että on kotonansa. Ihalassa on enimmillään kuusi nuorta asumassa. He ovat yleensä 15 – 18-vuotiaita, koulussa tai työssä elämäntilanteesta riippuen. Useimmilla on välit poikki kaikkiin sukulaisiin yleensä ja vanhempiin etenkin. Tällaisesta tilanteesta lähdemme ja yritämme rakentaa näille nuorille uutta elämää. Se ei aina ole aivan yksinkertaista, mutta meillä on

ehdoton luottamus nuoriin, sen takia uskallamme antaa vapauksia. Välillä täytyy hakata päätä seinään, jos aikoo oppia uutta.

Emme myöskään rankaise. Jos joku esimerkiksi karkaa eikä ilmaannu takaisin, niin asukkaat miettivät itse itsellensä rangaistuksen ja rankaisevat itse itsensä. Sen jälkeen asia selvitetty.

Ihala on siitä hyvä, että me voimme tarjota nuorille kesätyötä pajan kautta. Tänä kesänä meillä on ollut 25 nuorta kesätoissa kuukauden mittaisilla pesteillä. Samoin kun nuoret lähtevät meiltä maailmalle, niin he voivat kunnostaa meille kierrätyksen kautta tulleita huonekaluja ja kaikkia tarvittavia kotitavaroita. Opetamme siihen, että kaiken ei tarvitse aina olla uutta eikä kaiken ei aina tarvitse maksaa paljon, ja vähällä voi selvitä ja vanhallakin tavaralla on.

Ei yksikään puulaaki ilman sitä

Meidän koko systeemimme määritelmä voisi olla verkottuminen. Ilman sitä meillä ei olisi yhtään mitään. Olen sitä mieltä, että yksinään ei mikään puulaaki eikä ihminen selviä. On oltava ihmisiä, on oltava toisia yhteisöjä, jykeviä organisaatioita mukana. Kaikista otetaan parhaita puolia hankkeeseen, niin silloin päästään eteenpäin. Tärkeä asia on sosiaaliseen ja kansainvälisyyteen kasvaminen. Pyrimme opettamaan aikuisillemme ja nuorillemme alusta asti, että jokainen täytyy hyväksyä sellaisina kuin on ja täytyy ottaa huomioon myös toisten tarpeet. Ei voi ajatella vain, että minä, minä ja kaikki minulle tänne heti.

Kehitysyhteistyö liittyy etenkin meidän pajatoimintaamme sillä tavalla, että pajalla kunnostetaan työkaluja ja maataloustarvikkeita, polkupyöriä, ompelukoneita ja kaikkea mahdollista. Tavaraita kunnostetaan koska me toimimme kierrätyspohjalta. Kunnostetut tavarat lähetetään Tansaniaan. Siitä kaikki on alun perin lähtenytkin. Idea oli, että yhdistetään työllistäminen Suomessa ja kehitysyhteistyö. Alkuvaiheessa hankkeeseen lähti mukaan työministeriö ja ulkoministeriö.

Tällä hetkellä meidän Iisalmen pajassa on noin 80 nuorta ja pitkäaikaistyötöntä. Toisessa toimintakeskuksessa Vieremällä toimii noin 25 nuorta ja pitkäaikaistyöttömiä aikuista.

Kun emme oikein voi erottaa pajaa ja kehitysyhteistyötä toisistaan, niin ajattelemme, että ilman kehitysyhteistyötä meillä ei olisi ollut kehypajaa ja toisaalta ilman pajatoimintaa meillä tuskin olisi ollut kehitysyhteistyötä.

Ihmiset tulevat meille hyvin erilaisista taustoista ja heillä on erilaisia tarpeita. Joku tulee, kun tarvitsee asuntoa, mutta sitten kysyjä saattaa innostua lähtemään mukaan johonkin vapaaehtoistyöhön käydessään pajalla ja pyöriessään siellä. Asunnon takia voikin innostua johonkin toimintaan mukaan, koska pajalla voi tehdä vapaaehtoistyötä tai omia töitä. Ihmisiä on tullut kuitenkin tällä tavalla, vaikka joskus tuntuu, että voisi tulla enemmänkin ja vähän enemmän kehitysyhteistyöpuolelle.

Teoriat

Meillä on pari teoriaa. Ensiksi on savolainen lonksaausteoria. Jos idea on hyvä ja tuntuu että se toimii, niin se saa lumipalloreaktion aikaiseksi: löytyy oikeita ihmisiä, rahoitusta, tilaa ja niin edelleen. Maailmassa on paljon kuoliaaksi suunnittelijoita. Perustetaan jokin työryhmä, monet ryhmään valitaan työnsä puolesta eivätkä ole aidosti kiinnostuneita, sitten ryhmä rupeaa miettimään, se miettii kaikki ne esteet, joita hankkeessa voi olla, eli olisihan hanke hyvä, mutta sitä ei voi toteuttaa. Mutkun-miehiä ja -naisia. Kun esteitä on mietitty, hanketta ei toteutetakaan, vaan se on kuoliaaksi suunniteltu.

Tällaista yritämme välttää. Jos jokin idea tuntuu hyvältä, niin lähdetään kokeilemaan sitä.

Jos se tuntuu toimivalta, asiat etenevät. Näin meille on käynyt kehitysyhteistyössä: tavattiin aikoinaan Saloset, tavattiin vaasalaiset, tavattiin vammalalaiset ja äetsäläiset ja Hartolan väki, ihmisiä ympäri Suomea. Viimeinen on Toivala-säätiön joukko, joka lähti Moecon kanssa hankkeeseen. Kyllä lonksaausteoria on olemassa, sanokaa mitä sanotte ja sanokoon tieteilijät mitä hyvänsä. Minun mielestäni on yksi ainoita oikeita teorioita.

Arvot joista puhuin aikaisemmin, liittyvät toiseen teoriaan. Jonglööriteoria tarkoittaa sitä, että meistä jokaisesta tulee jönglööri omassa elämässämme. Jostakin henkilöstä voi tulla kolmen pallon jönglööri, jostakin kymmenen pallon jönglööri, joku ei pysty kuin heittämään yhden pallon ilmaan ja ottamaan kiinni.

Olemme lähteneet siitä, että ihmisiltä löytyy vahvuuksia, vaikka jos ajatellaan, ihmisiä, jotka tulevat meille taloon, heistä sanotaan, että he ovat juoppoja, hulluja ja rosvoja. Negatiivinen puoli on aina päällimmäinen, meille tullaan kun minnekään muualle ei kelpuuteta. Negatiiviset leimat ovat kovin pysyvät, ihmisestä itsestään alkaa tuntua, että hän on kelvoton.

Me olemme alkaneet miettiä, että paja on vahvuuksien etsimiskeskus eikä syrjäytyneiden ihmisten säilöntäpaikka. Annamme ihmisillemme pikku hiljaa vastuuta ja vähitellen

vaikeutetaan tehtäviä. Annetaan onnistumisen ilo ja kun se on tullut, niin ihmisestä alkaa löytyä hyviä puolia. Hän huomaa, ettei aina ole huono, vaan hän voi olla hyvä ja vahva joissakin asioissa.

Huonoja puolia löytyy turhankin helposti, jotenkin on kovin vaikeata kehua itseään. Ja kuitenkin vahvuudet kantavat ihmisestä paljon pidemmälle kuin heikkoudet niin kehitysyhteistyössä kuin muussakin elämässä. Kannattaisi enemmän keskittyä niihin, eikä aina miettiä, että kyllä kävi typerästi, eihän tästä mitään tule.

Monta kertaa me taistelemme näkökulmien viidakossa kun etsimme sitä pientä totuuden siementä. Pitää toivoa, että ei jumiutuisi vaikeuksiin, vaan yrittäisi kaivaa esiin pienet onnistumiset, joista sujuminen lähtee. Mietitään meidän vahvuuksiamme ja keskittyä niihin.

Morogoro-seminaari, 9.8. – 11. 8.2002

Kirsi Laine

Uuden kansalaisjärjestön tapaus:

Vaasan kehitysmaaseura ja MMCCA

Kouluhallinnon kehittäminen liittyy kuntatason ohjelmaan ja Vaasassa myös on meneillään sama prosessi, kuten muuallakin Suomessa. On hyvä sattuma, että kehittämistä tapahtuu sekä Vaasassa että Morogorossa. Olen kerännyt tietoa koululaitoksesta, koska olen opettaja ja myös Vaasan kehitysmaaseuran jäsen, ja olen ollut vähän niin kuin neuvonantajana opetusvirastossa. Varsinaisesta kehittämisestä vastaa kunnallishallinto eli opetusvirasto. Olin juuri kuukauden Morogorossa ja tänä aikana sinne perustettiin kansalaisjärjestöä nimeltä Morogoro Multisectoral Community Concerned Association. Syy tähän oli se, että ulkoministeriöstä tuli tieto Valmistelut olivat alkaneet vuonna 2000. Vaasan kehitysmaaseuralle, että vuoden 2002 jälkeen Vaasan koulusektorin projekti ei enää saa ulkoministeriöstä rahoitusta, koska kehitysmaaseuran projekti oli kestänyt kymmenen vuotta.

Uudet linjaukset

Lähdimme seulomaan uusia kehitysyhteistyölinjauksia. Meille sanottiin ulkoministeriöstä, että kohderyhmät voivat olla samat, mutta enemmän omistajuutta täytyy saada Morogoroon. Kepa oli mukana ihan alussa. Sen järjestämässä kokouksessa Leo Söderqvist ja Heriel Kitururu kertoivat uusista linjauksista sekä ehdottivat, että olisi hyvä jos Vaasan kumppanit voisivat järjestäytyä yhdeksi kansalaisjärjestöksi.

Tältä pohjalta lähdimme etenemään. Tansanialainen kasvatustieteen tohtori Eustella Bhalalusesa Dar es Salaamin yliopistosta teki evaluaation koulu- ja kirjastopuolen työstä kymmenen vuoden ajalta, mitä mieltä tansanialaiset ovat siitä. Samalla kysyttiin myös, mitä mieltä haastatellut olivat uudentyyppisestä kansalaisjärjestöstä. Epäilystä oli paljon, monet sanoivat, että järjestöstä tulee vahtikoira, mutta toiset olivat sitä mieltä, että uusi järjestö on pikemminkin haaste tehdä asiat paremmin. Kielikysymys tuli myös esille, jotkut sanoivat, että kun ryhmien tietoja välitetään englanniksi, niin ryhmillä ei ole varmuutta

siitä menevätkö tiedot siinä muodossa eteenpäin kuin tarkoitetaan. Nämä ovat esille tulleita isoja asioita, joihin kansalaisjärjestön toivottiin tuovan ratkaisun.

Järjestyssäännöt on jo laadittu ja lähetetty Vaasan kehitysmaaseuralle kommentoitavaksi.

Me olemme lähettäneet omat kommenttimme.

Perustajaryhmät

MMCCA:ssa on 14 perustajaryhmää. Peruskouluja on mukana viisi, erityisopetusyksikköjä kolme, joista vain yksi on rekisteröitynyt, Mehayo Centre, sitten on kaksi mehiläiskasvattajaryhmää, vihannesviljelijäryhmä, maakuntakirjasto eli Morogoron kirjasto ja Mvomero Secondary School. Dar es Salaamista on tullut uusi ryhmä, jonka nimi on Tanzanian Educational and Cultural Promotion Association. Tämä ryhmä haluaa aloittaa toiminnan Morogorosta, koska se näkee, että Vaasan kumppaniryhmillä on tiivis yhteistyö ja Morogoron ryhmien jäsenet tuntevat toisensa. Dar es Salaamin järjestö haluaa tuoda tietotekniikka opetusta Morogoron kouluihin. Tämä sopii yhteen monen muun asian kanssa.

Käytännön toimia

MMCCA:han kuuluvien ryhmien kanssa kävimme läpi Suomen ulkoministeriön englanninkieliset hankeoppaat. Niistä ensimmäinen kertoo, mikä on kansalaisjärjestö ja toinen miten täytetään hankesuunnitelmat ja tehdään raportit. Jokainen ryhmä sai oppaat. Ryhmäläiset paneutuivat lomakkeisiin todella hyvin, oppiminen oli hyvin tärkeää, ja he kysyivät, jos jokin asia oli epäselvä. Lopuksi meillä oli kaksi työpajaa, jossa jokainen ryhmä täytti hankesuunnitelmalomakkeen niiltä osin, joka koski heidän omaa ryhmäänsä. Tällä tavalla saatiin kootuksi MMCCA:lle jokaisesta ryhmästä perustiedot ja seuraavan vuoden suunnitelmat.

MMCCA on aika tavalla samantyyppinen kuin Vaasan kehitysmaaseura. Siinä on eri sektoreita ja jokaiselle sektorille tulee oma tili, mutta raha, joka aikanaan tulee Vaasan kehitysmaaseuran kautta MMCCA:lle, menee yleistilille ja sieltä se sitten jaetaan eri sektoreille.

MMCCA:ssa on mukana myös kunnallisia kouluja. Aikaisemmin Vaasan kehitysmaaseuran kautta tullut raha korvamerkittiin Suomessa, niin että apu meni kouluille suoraan niihin kohteisiin, mihin me rahan halusimme. Nyt tilanne muuttuu sen verran, että

ihmiset MMCCA:n piirissä päättävät itse. Jos halutaan, että jokin koulu laitetaan tietyiltä osin kuntoon, niin MMCCA:n koulusektori voi päättää, että annetaan tänä vuonna Suomesta tullut tuki kokonaan tälle koululle, tai he voivat päättää kuinka paljon kukin ryhmä saa

Aluksi pyydettiin useampaankin otteeseen, eikö Vaasa kuitenkin voisi tehdä rahanjaon kun ryhmiä on niin monta ja kaikki haluavat rahaa. Sanoin, että se ei ole mahdollista, koska juuri tämä on koko yhdistyksen ydintehtävä, vastuun ottaminen. He sopeutuivat ajatukseen, ja äänestivät siitä, kuinka rahat jaetaan. Äänestystulos oli 11 – 6: jokaiselle jotakin joka vuosi. Toinen vaihtoehto oli, että vuorovuosittain isompia summia harvemmille ryhmille.

Tilintarkastaja-asia neuvoteltua siten, että Morogoron maaseutupiirikunnan sisäinen tilintarkastaja (Morogoro District Rural Internal Auditor) on henkilö, joka ottaa tämän asian hoitaakseen. Hänen kanssaan tehtiin sopimus siitä, että koulutetaan muutaman kirjanpitäjä, niin että kirjanpito sujuu normaalin systeemin mukaan.

Näiden 14 ryhmän omista suunnitelmista MMCCA:n johtokunta muokkaa englanninkielisen hakemuksen, joka lähetetään Vaasan kehitysmaaseuralle. Tämän yhteenvedon perusteella me sitten teemme hakemuksen ulkoministeriöön.

Lisäksi Vaasan kehitysmaaseuran ja uuden kansalaisjärjestön on tarkoitus allekirjoittaa yhteistyösopimus. Se on suunniteltu joko vuodeksi kerrallaan tai viideksi vuodeksi. Kepalla on ollut rooli kouluttajana ja ohjaajana. Leo Söderqvist ehdotti, että voitaisiin ajatella, että Kepan edustaja olisi MMCCA:n kokouksissa seuraamassa, miten asiat sujuvat. Kerroin nämä terveiset MMCCA:ssa ja he pitivät ajatusta hyvänä. MMCCA ehdottaa omassa hakemuksessaan, että joku Suomesta kävisi ensi vuonna katsomassa, kuinka yhdistys on onnistunut toiminnassaan. Vaasan kehitysmaaseuran rooli ei siis ole pelkästään rahanvälitys.

Varainhankintasuunnitelmia

Meillä oli vierailuni aikana myös kokous, jossa suunniteltiin rahan hankkimista. Ehdotuksia tuli toistakymmentä omatoimisesta varainhankinnasta. Tangolla vuosittain päivitettävä kirjanen, jossa on ulkomaisia ja tansanialaisia osoitteita, joista voi hakea rahaa. Nyt on kyse heidän omasta aktiivisuudestaan.

Lähdin Morogorosta todella luottavaisin mielin Suomeen. MMCCA on hyvin tosissaan ja sen jäsenet ovat valmiita tekemään työtä yhdistyksen hyväksi.

Morogoro-seminaari 9.8. – 11. 8.2002

Harri Kivelä

Vaasan tapaus:

Vaasan kehitysmaaseura ja kuntayhteistyö

Yli neljätoista vuotta sitten Vaasa ja Morogoro solmivat ystävyyskaupunkisuhteet. Siitä se alkoi, silloin olivat mukana terveydenhuolto ja kirkko ja hyvin nopeasti tuli muita mukaan. Vaasan kaupunki ilmoitti siinä vaiheessa, että se ei ollut kovinkaan kiinnostunut tekemään mitään, ainakaan rahallisesti. Ystävyyskaupunki on kyllä hyvä asia, mutta kaupunki ehdotti perustettavaksi organisaation, joka hoitaisi ystävyyttä, kehitysmaaseuran.

Vaasan terveydenhuollolla oli yhteistyötä suoraan Morogoroon sekä sairaalatasolla että terveyskeskustasolla, myös hammashoidossa. Kun mukaan tuli aids-projekti ja perushoitajakouluprojektit, niin silloin oli koko terveydenhuoltoryhmä mukana.

Samaten Vaasan luterilainen kirkko oli tekemisissä suoraan Bungon seurakunnan kanssa ja auttoi sosiaalisessa avussa ja myöhemmin laajemmaltikin. Sitten aika pian tulivat koulut mukaan ja nekin olivat yhteydessä suoraan Morogoron kouluihin. Vaasan kirjasto ja Morogoron kirjasto olivat suoraan yhteydessä toisiinsa, samoin ruotsinkielisen yliopiston Åbo Akademin opettajainkoulutusosasto teki yhteistyötä Morogoron opettajainkoulutuslaitoksen Teachers' Collegien kanssa.

Kuntayhteistyön alku

Tältä pohjalta aloimme suunnitella kuntayhteistyötä. Päätettiin että Vaasan kunta ja Morogoron kunta, Vaasa City ja Morogoro Municipality ovat suoraan yhteydessä.

Ymmärsimme Morogoron ajatuksia niin, että kaupungin organisaatio ja hyvä hallinto ja tähän kuuluva mielipiteiden vaihto olisi Morogoron kaupungille kaikkein tärkeintä.

Arvaatte helposti, että kun kehitysmaaseurassa oli monta projektia, niin sieltä omaksuttiin asioita, joista tiesimme, että morogorolaiset priorisoisivat niitä. Yksi projekti tuli lisää kehitysmaaseurassa olleeseen valikoimaan. Se oli kaupungin hallinnon ja hyvän hallintotavan projekti. Tämä oli nimenomaan Kuntaliiton toivomus.

Olemme alkaneet yhdessä tekemisen harjoittelun kuntatasolla viidellä projektilla.

Projektien tarkoitus on kahdenlainen. Toinen on että harjoitellaan projekteihin kuuluvia

asioita ja toiseksi luodaan lisäkapasiteettia morogorolaisille, jotta he pystyisivät huolehtimaan yhteiskunnan perustarpeista paremmin.

Ensimmäinen projekti oli hallintoprojekti, johon kuuluu demokratian mukana olo ja myös hyvä hallinto. Vetäjänä on Vaasan eläkkeelle jäänyt kaupunginjohtaja.

Terveystieteiden koulutusprojekti osui erittäin hyvään aikaan. Olimme terveydenhuollossa tehneet viidelle koululle pilottina aids-projektin, joka oli tarkoitus laajentaa kaikkia 25 000 peruskoulun oppilasta koskevaksi seuraavassa vaiheessa. Tällöin projekti olisi ollut niin iso, että kehitysmaaseuran resurssit eivät olisi missään tapauksessa riittäneet. Nyt kaupunki ryhtyi hoitamaan tätä projektia.

Sitten tuli orpolapsiprojekti. Kuitenkaan ei ole tarkoitus ruveta auttamaan kaikkia orpoja, vaan selvittää mikä on todellinen tilanne, eli tilanteen ja tarpeiden kartoitus olisi yksi projekteista.

Suunnitelmissa oli, että meidän kirjastopuolemmme auttaa Morogoron kirjastoa kehittymään. On tarkoitus, että siitä saataisiin vähitellen informaatiokeskus Morogoroon, ettei hajoteta voimia eri puolille, vaan saadaan ne kootuksi yhteen paikkaan.

Kouluprojektissa tarkoituksena on opetusohjelmien parantaminen ja myös vammaispuolen korostaminen niin, että kaupungin hallinto ymmärtäisi myös sen tärkeyden.

Loksahtukset

Mikä tässä kuntayhteistyössä loppujen lopuksi lokahti kohdalleen? Tansaniassa oli paikallishallinnon reformi meneillään. Köyhyyden vähentämishjelmassa on 17 eri askelta, Morogorokin on mennyt askel askeleelta ylöspäin ja päässyt seitsemännelle tasolle. Aina kun saavutetaan yksi taso, niin kunta saa valtiolta enemmän rahaa Morogoron ihmisille. Toinen asia, minkä takia kuntayhteistyö oli meille niin hyvä, oli se, että projektit olivat siinä vaiheessa, että niiden joukossa oli muutama hyvin suuri, joka ei enää sopinut kansalaisjärjestölle projektin suuruuden takia.

Kysymys, joka erittäin usein esitetään sekä Morogorossa että Vaasassa, on että tarvitaanko kehitysmaaseuraa enää ollenkaan, kun suurempi systeemi rupeaa jauhamaan. Tuskin voidaan panna vastakkain suurta ja pientä. Kansalaisjärjestöt ovat aina olleet joustavia, ne ovat voineet nopeasti vaihtaa ajatuksia, toimenpiteitä ja tehdä pilotteja. Samalla kansalaisjärjestöt ovat aina olleet hyvin lähellä ihmisiä. Täällä seminaarissa on puhuttu projekteista ja analyyseistä, kansalaisjärjestön toiminta lähtee ruohonjuuritasolta.

Kuntayhteistyö liikkuu aivan eri tasolla ja kapasiteettia luodaan aivan muualla kuin ruohonjuuritasolla.

Ehkä jatkossa voisi kuvitella, että optimaalisimmillaan voisi olla niin, että jossakin, esimerkiksi Vaasassa, ideat itävät. Sitten kun ne pamahtavat liian suuriksi, niin projekteja ei välttämättä viedäkään täällä hautomossa loppuun saakka, vaan ne voisivat siirtyä kuntayhteistyön puolelle.

Marja-Liisa Swantz

Tapaus Hartola: Kuntayhteistyön alkaminen

Msingin ystävyysseura on Uhusianon jäsen ja se on tehnyt pioneerityötä Iramban läänissä 15 vuotta. Ystävyysseuran työleireillä on rakennettu viisi koulurakennusta, terveystakeskus, terveydenhuoltohenkilöiden ja opettajien asuntoja, vesijärjestelmiä, joten siellä on perusta jolle voi jatkaa nyt kun olemme aloittaneet kuntayhteistyön.

Uusi asenne

Minulla oli pitkään negatiivinen asenne virallista systeemiä kohtaan työskenneltyäni sen kanssa. Osallistuin Mtwarassa ja Lindissä yli viiden vuoden aikana RIPS-projektiin johtavana sosiologina. Nyt kun lähestymistapa on yhteiskuntajärjestelmän sisältä, asenteeni ihmisiin muuttui täysin. Olen hyvin mielissäni, että minulle näin elämäntyöni lopulla on mahdollisuus olla osallisena toiminnassa, jolla on uusi näkökulma kehitysyhteistyöhön. Olen muuttanut Hartolaan neljä vuotta sitten, minusta on tullut osa suomalaista kuntaa. Minut on valittu Keski-Suomessa sijaitsevan Hartolan kunnanvaltuustoon ja muihin elimiin.

Hartola eroaa Hauhosta ja Janakkalasta, jossa ihmiset ovat olleet aktiivisia kehitysyhteistyössä. Hartolalla ei ole taustaa tässä suhteessa, mutta sitten kun Maritta Virtanen keksi minut asiat muuttuivat, On suuri tehtävä saattaa alulle se, että suomalainen kunta voi tulla osaksi kehitysyhteistyötä, aivan alusta alkaen. Tämä on haaste molemmissa maissa.

Osallistava suunnitelma

Viime vuonna toukokuussa menimme Iramban piirikuntaan tekemään valmisteluja yhdessä Msingin ystävyysseuran ihmisten kanssa, puhumaan ohjelmastamme. Onneksi Singidan maaherra on henkilö, joka toimi samassa tehtävässä aikaisemmin Lindissä. Siellä hän on perehtynyt osallistaviin menetelmiin ja hänen voimakas pyrkimyksensä on viedä läpi osallistava suunnittelu koko Singidan läänissä. Hän lähetti virkamiehiään Mtwaraan ja

Lindiin oppimaan osallistavia menetelmiä. Nyt he ovat palanneet ja aloittaneet Singidassa kuntayhtymissä ja kylissä, alkaen kylistä.

Me Suomesta tulimme juuri oikeaan aikaan., jotta voisimme rahoittaa osan kylien alkusuunnittelua. Kolmesta kylästä on tehty raportti, kylistä joissa Msingin ystävyysseuran työskennellyt. Ajattelimme että on hyvä aloittaa sieltä, missä perusta on valmiina. Saimme tilaisuuden oppia tuntemaan kylien ihmisiä vähän paremmin, heidän tuotantomenetelmiään ja elämäntapaansa.

Tiedonhankinnassa on käytetty PRA-menetelmiä, mutta ihmisten reagoimistapa antaa hyvin tuoreen kuvan heidän tarpeistaan, voimavaroistaan ja valituksen aiheista. Aihepiirit ovat tietysti samat kuin kaikkialla, terveys, koulutus, vesi, maanviljelys, liikenne- ja viestiyhteydet, markkinointi ja yritystoiminta.

Todellisia ongelmia

Naisten ja miesten tapa listata tarpeitaan ovat erilaisia. Tämä on tärkeätä huomata. Oppilaat tulivat luoksemme kertoen, että opettajat juopottelevat, lyövät heitä, laittavat tekemään työtä heille ja tytöt valmistamaan ruokaa. He toivat esiin todellisia ongelmia. On paljon yksityiskohtaista tietoa, johon pohjata kun menemme työskentelemään näiden asioiden parissa näissä kolmessa kylässä.

Suunnitteluun koulutettu virkamies koulutti kyläntöryhmille osallistavaa suunnittelua. Jokaisessa kuntayhtymässä on nyt ryhmä, joka voi mennä kouluttamaan muita kuntayhtymiä. Koko prosessia ei pidetä juurikaan silmällä, mutta sitä on toteutettu Mtwarassa ja Lindissä, eikä ole mitään epäillä, etteikö sama lähestymistapa ei toimisi Singidassakin.

Tietoyhteydet ja byrokratia

Tietoyhteyksissä on hankaluuksia, koska ei ole sähköpostia ja posti kulkee hitaasti. Tansaniassa tehdään tulevana kuukausina väestönlaskenta. Jos Tansaniasta ei saa tietoa nyt, se johtuu siitä, että kaikki ovat todella kiinni väestönlaskennassa. Tämä hidastaa meidänkin työtämme.

Byrokratian hitaus Suomessa saa meidät kaikki kiukkuisiksi. Byrokraatit pohtivat ehdotustamme kuukausia, toukokuusta marraskuuhun ja sitten sanoivat meille: tehkää osuutenne kolmessa kuukaudessa.

Joka tapauksessa kyläsuunnitelmat ovat nyt olemassa. Haluaisimme aloittaa Msingin alueelta, koska siellä perusta on valmiina. Sen jälkeen olemme valmiita siirtymään toisiin kuntayhtymiin. Odotamme myös piirikunnan kaavailuja, mitä se haluaa meidän tukevan.

Mitä köyhyys on

Lopulta saimme valmiiksi Kuntaliiton, Hauhon, Hartolan ja Janakkalan ja Iramban piirikunnan välisen yhteistyödokumentin. Se on erittäin hyvä raportti ja antaa hyvän läpileikkauksen ka analyysin alueesta. Siinä mainitaan asukkaiden määrä, se on arvioitu 400 000 hengeksi, mutta väestönlaskennasta saamme tarkemman tiedon. Raportissa on myös pinta-ala, hallintovirkamiesten lukumäärä, perustietoa tuloista jne. Kuntayhtymiä on 26, kyliä 126. Talouden perustana on maanviljely ja karjanhoito. Se oli meille täysi yllätys, vaikka tiesimme että heillä on karjaa. Raportin mukaan karjaa on 750 885 eläintä. Ja sitten he sanovat, että he ovat köyhiä, että kylissä on köyhyyttä. Tässä on jo yksi suuri kysymys: mitä köyhyys on. Puuvilla ei enää kasva siellä, joten siellä viljellään tuotantokasvina auringonkukkaa. Saadakseen sitä markkinoille kyläläisten on täytynyt hankkia öljynpuristimia yms.

Samat tehtävät

Hallinnollisesti piirikunnan neuvostolla ja meidän kunnanvaltuustollamme on samat tehtävät. Kysymys siitä, miten kylien suunnitelmat saadaan mukaan piirikunnan neuvoston suunnitelmiin, on aivan sama kuin meillä Suomessa.

Haluan painottaa joitakin kohtia: miten yksittäinen kylä ja tavallinen kyläläinen saa äänensä kuuluviin piirikunnassa kyliä kun on 126. Kylät ovat samanlaisia, suunnitelmat ja ongelmat samoja, mutta kuinka kylän asukas voi todella tuntea, että hänen äänensä kuuluu. Kylällä on yksi edustaja, Irambassa on 126. Joukko jota yksi ihminen edustaa, on valtava ja kylissä mielipiteiden kirjo on laaja.

Samat ongelmat

Uskon, että Suomessa on samat ongelmat, koska suunnitelmat tehdään eri tasolla kuin millä me tavalliset kansalaiset elämme. Hartolassa käymme läpi juuri tätä samaa tilannetta. Irambassa ihmiset ovat paljon aktiivisemmin mukana ja tietoisempia paikallishallinnon uudistusprosessista kuin monet suomalaiset. Yritimme itsekin oppi tästä prosessista.

Ensimmäinen PRA-kouluttajamme Hartolassa oli tansanialainen nainen, joka tuli omalla kustannuksellaan Englannista Suomeen. Hän on paras tuntemani PRA-kouluttaja. Hän piti puolen päivän koulutustilaisuuden kuntamme johtohenkilöille ja kunnanvaltuutetuille. Se oli hyvin mielenkiintoista. Mielestäni on todella tärkeätä saada Suomeen tietoa ja tietotaitoa siitä, miten Tansaniassa toimitaan ja mitä siellä on meneillään ja miten se vertautuu meidän järjestelmäämme ja tapaamme toimia.

Koulutarvikkeista aletaan

Tartumme nyt aluksi joihinkin kyläsuunnitelman näkökohtiin. Kysymys on tietysti kuinka saada yhteistyö merkitykselliseksi ja todella hyödyttäväksi kautta linjan. Ajattelemme aloittaa koulutarvikkeiden hankkimisesta jo rakennetuille kouluille ja sitten laajentaa terveysasemien tarjoamaan ensiapuun niille kouluille, joilla sitä ei vielä ole. Monet kylät ovat tulva-aikana eristyksissä.

Meitä kiinnostaa myös keskustelu opiskelijoiden saaminen tietoisiksi oikeuksistaan ja myös naisten oikeuksia, mitä rankaisut ja lyöminen merkitsevät. Tapasimme sellaisten naisjärjestöjen edustajia, jotka kouluttavat näissä asioissa, he kulkevat ympäriinsä alueella. Toivottavasti tästä tulee osa projektiamme.

Morogoro-seminaari 9.8. – 11.8.2002

Keskustelu

Kansalaisjärjestö- ja kuntayhteistyö

Marja-Liisa Swantz: Kun olimme ensimmäistä kertaa Msingissä kunnan viranomaiset sanoivat, että tämä on ensimmäinen kerta, että joku tulee ensimmäiseksi viranomaisten luo, eli on totuttu siihen, että donorien edustajat kulkevat virallisten kanavien ulkopuolella. Tämä vaikeuttaa suuresti kunnallista toimintaa. Jos Vaasa nyt tekee yhteistyötä niin, että se on selvästi yhteydessä kunnalliseen toimintaan, niin se on suuri etu.

Maritta Virtanen: Vaikka meillä on kansainvälisen nuorisovuoden ajoista vuodesta 1985 ollut yhteyksiä Msingiin kansalaisjärjestötasolla, niin eivät tavalliset kuntalaiset eivätkä Hauhon kunnan luottamushenkilöt tai viranhaltijat ole olleet mukana. Eli toiminta on jäänyt kansalaisjärjestön muutaman ihmisen hoidettavaksi. Msingin ystävyysseura on kyllä levittäytynyt Hämeenlinnan alueella laajemmalti ja työleireillä on käynyt ihmisiä koko Suomesta. Kun järjestö teki yhteistyötä, oltiin kyllä suhteellisen jatkuvasti yhteydessä hallintoon, mutta nyt vasta on saatu todellisia tietoja koko piirikunnan alueelta heidän tekemänsä suunnitelma mukana. Kuntaliitto antoi uudenlaisen rahoituskanavan, kun viranhaltijoille sallitaan ystävyyskuntatoimintaa omalla työajalla. Jos ehdotus vain kunnissa menee läpi. Kuntaliitolla on niin paljon auktoriteettia. Kun se on meidän yhteistyökumppanimme, niin toimintaan suhtaudutaan myönteisesti.

Hauholla on taustalla EU-koulutusta. Hakemusten tekovaiheessa 21 Hauhon kunnan viranhaltijaa saatiin sitoutetuksi mukaan yhteistyöhön. Ongelmana on mitä, käytännön työ loppujen lopuksi on ja kuka haluaa todella sitoutua siihen. Suomesta ovat mukana Hauho, Hartola ja Janakkala. Msingin ystävyysseura on myös yhteistyökumppani kuin kuten jotkin kansanopistot tai seurakunnat.

Sirpa Ewvaraye: Jo ennen kuin tuli kuntayhteistyö ajankohtaiseksi, Vaasan silloinen kaupunginjohtaja loi jo suhteita kuntatasolla. Hän on itsekin kehitysmaaseuran jäsen. Kuntayhteistyö tuli meille kuin tilauksesta. Morogorosta kutsuttiin kunnan edustajat Vaasaan, meillä oli kaksikin aika vaikutusvaltaista edustajaa vieraina. Sanoisin, että

ajatukset eivät ole yksistään meidän puoleltamme lähteneet, vaan kyllä on toimittu täydessä yhteisymmärryksessä pitkäaikaisessa prosessissa.

Kirsi Laine: Ihmiset, jotka ovat tässä uudessa kansalaisjärjestössä MMCCA:ssa mukana ovat meidän vanhoja kumppaneitamme. Olen itse enemmänkin kansalaisjärjestön puolella, siksi puhuin korostetusti tästä uudesta kansalaisjärjestöstä, mutta me eri sektorien kaikki ihmiset tunnemme toisemme ja myös Morogoron ihmiset.

Harri Kivelä: Se miten kuntaihmiset saadaan innostumaan mukaan on ihan olennainen asia.

Maritta Virtanen: Meiltä on kyselty usein, mitä nyt alkaa tapahtua. Valmisteluvaihe on ollut todella pitkäväteistä, emme ole voineet sanoa täällä Suomessa, että tehdään näin ja näin, koska emme ole saaneet viranomaisilta suunnitelmia. Nyt lopultakin voidaan ruveta suunnittelemaan, minkälaisia eri tehtäviä voisi viranhaltijoille ja luottamushenkilöille antaa.

Heli Liikkanen: Tässä on haastetta Kepallekin. Voisi sanoa, että Uhusianossa, Kepassa eikä Kuntaliitossa ole vielä käyty sisältökeskustelua. Hallinto on sitä varten, että se hoitaa peruspalveluja, koulusektoria ja terveyttä. Hallinto ei ole itseisarvo, vaan se on väline kunnalliselle toiminnalle. Jos yksityisen sektorin kautta aletaan kovin paljon tukea peruspalveluja, niin se voi vaikuttaa kunnan julkisen sektorin toimintaan. On kiinnostavaa jossakin vaiheessa analysoida, minkälaisia rakenteita ja yhteiskuntamalleja yleensäkin luodaan kehitysyhteistyöllä, mitä luodaan ulkopuolisella rahoituksella. Tämä vaikea ja iso keskustelua on varmasti tarpeellista. Arvelen että Kepallakin on rooli tämäntyypisessä keskustelussa.

Kirsi Laine: Ainakaan Morogorossa kansalaisjärjestöjen toiminta ei paljon vaikuta siihen, miten kunta hoitaa oman osuutensa. Kaikki nämä vuodet koulujen johtokunnat ovat sanoneet, että heitä kannustetaan hakemaan myös ulkopuolista tukea, koska valtion varojen rajallisuus tiedetään.

Anna-Liisa Raunio: Tässä ulkopuolinen saa välillä sellaisen käsityksen, että Morogoron läänissä toimii ainoastaan suomalaisia. Eikö siellä ole muunmaalaisia kansalaisjärjestöjä tai kuntia tai projekteja? Suomalaisten osuus uusien koulujen ja terveystalvelujen tuottajana on ehkä pieni osa, mutta jos monta muuta maata tekee samankaltaista työtä, niin sitten se saattaa vaikuttaa hyvinkin nopeasti yhteiskunnan malleihin.

Kirsi Laine: Tiedän sen verran, että erityisopetuksen puolella on norjalaisia, jotka tukevat erityisopetusta, kuten Vaasan Åbo Akademi. Åbo Akademilla on meneillään erityisopetuksen opettajankoulutusohjelma Morogoron opettajankoulutuslaitoksen (MTC) kanssa. Norjalaisilla on opiskelijavaihto-ohjelma Linda Ngidon Mehayo-projektin yhteydessä. Tiedämme toistemme tekemisistä. Morogorossa on myös ruotsalaisia, jotka ovat mukana ammattiopettajien koulutuksessa.

Viveca Hedengren: Mutta teillä ei ole mitään järjestettyä yhteistyötä tai neuvotteluita?

Kirsi Laine: Ei ole. Norjassa olevan Århus Collegen dekaani pitää meidät Vaasassa ajan tasalla siitä, mitä Åbo Akademin toiminta sisältää. Yhteystiedot on vaihdettu. Pidämme myös yhteyttä Morogoroon, jossa mama Linda tietää vallitsevan tilanteen, koska hän tekee yhteistyötä kummankin pohjoismaisen kumppanin kanssa.

UHUSIANO ry

Morogoron alueen kehittäminen - mitä kansalaisjärjestöt voivat tehdä?

TOIVALA-säätiön ja Uhusiano ry:n kesätapaaminen 9.-11.8. 2002

Tapaamispaikka Pohjois-Savon opisto, Kuopio

Ohjelma-aikataulu

Perjantai 9.8.

- 19.00 - Uhusianon hallituksen kokous
- 19.30 - iltapalaa ja vapaamuotoista seurustelua

Lauantai 10.8.

- 8.00- 9.00 aamiainen yöpyjille
- 9.00-10.00 ilmoittautuminen tulokahvit ja majoittautuminen

Lauantai aamupäivän ohjelmarupeama

- 10.00 -10.30 läsnäolijoiden esittely/- mitä eri järjestöt tekevät Morogorossa
- 10.30 - 11.00 NGO co-operation experiences in Morogoro, Mr Modest Joseph Mkude, Chp UNGO
- 11.15 - 12.00 keskustelua
- 12.00-12.45 lounas

Lauantai iltapäivän ohjelmarupeama

- 12.45-13.15 Tansanian kehitysnäkymät. Jorma Suvanto UM.
- 13.15 - 14.00 keskustelua
- 14.00- 14.30 kahvit
- 14.30.- 17.00 Järjestöjen verkostoitumisen mahdollisuudet/
- mitä voisimme tehdä yhdessä ja enemmän Morogoron alueen hyväksi
-keskusteluja ja yhteistä pohdiskelua. Opastajina
Maija Seppo ja Tiina Konttinen
- 17.00-18.00 illallinen
- 18.00 -20.00 mahdollisuus saunomiseen
- 20.00- vapaamuotoista seurustelu, hanurimusiikkia, yhteislaulua
iltapala n. kello 21.00

Sunnuntaina 11.8.

8.00 -9.00 Aamiainen

Sunnuntai aamupäivän ohjelmarupeama

09.00-9.45 Savolaisia esimerkkejä kehitystyöstä

9.45 - 10.15 Kepa Tansaniassa, uusimmat tuulet, Viveca Hedengren Kepa

10.15 -11.00 keskustelua

11.00-11.45 lounas

Sunnuntai -iltapäivän ohjelmarupeama

11.45-12.15 Kunnat ja kansalaisjärjestöt kehitysyhteistyössä/ Heli Liikkanen Kuntaliitto

12.15 -12.45 kokemuksia Vaasasta ja Hartolasta

12.45 - 13.30 keskustelua

13.30 lähtökahvit

Uhusiano r.y.

Morogoro-seminaari 9.8. – 11. 8.2002

Osallistujat

Sirpa Evwaraye
Vaasan kehitysmaaseura
Karttuntie 6 A 13
65350 VAASA
sirpa.evwaraye@vaasa.fi

Viveca Hedengren
Kepa
Sörnäisten rantatie 25, 3. krs
00500 HELSINKI
viveca.hedengren@kepa.fi

Markku Jokela
Toivala-säätiö
markku.jokela@PSPT.FI

Niilo Kalsi
Toivala-säätiö
niilo.kalsi@pp.inet.fi

Hannele Tams
Iisalmen kehypaja
kehypaja@nettilinja.fi
Kivirannantie 23
74130 IISALMI

Kyösti Kauppinen
Iisalmen Kehypaja
kehypaja@nettilinja.fi
Kivirannantie 32
74130 IISALMI

Heriel Kitaruru
Kepa Tanzania
P.O. Box 1835
Morogoro
Tanzania
leo.kepa@cats-net.com

Harri Kivela
Vaasan kehitysmaaseura
Hovioikeudenpuistikko 2 A
65100 VAASA
kivela.harri@kolumbus.fi

Tiina Kontinen
Helsingin yliopisto
PL 47
00014 HELSINGIN YLIOPISTO
tiina.kontinen@helsinki.fi

Kaarlo Koskimies
Vaasan kehitysmaaseura
Hurvilakatu 9
65200 VAASA
k.koskimies@pp.inet.fi

Kirsi Laine
Vaasan kehitysmaaseura
Tiilitehtaankatu 1 A 3
65100 VAASA
kirsi.laine@vaasa.fi

Heli Liikkanen
Suomen kuntaliitto
Toinen linja 14
00530 HELSINKI
040 – 590 5338
heli.liikkanen@kuntaliitto.fi

Modest Mkunde
Ungo
ungomoro@yahoo.com
modesk@yahoo.com

Marja-Liisa Männistö
Uhusiano
mim@kopteri.net
Rantatykimie 21
38460 MOUHLJÄRVI

Toini Niskanen
Kehyapu Toinin tori
44100 ÄÄNEKOSKI
toini.niskanen@pp.inet.fi

Elina Puhto
Uhusiano
Katajanokanranta 17 D 40
00160 HELSINKI
elina1.puhto@edu.hel.fi

Pertti Parhonen
Toivala-säätiö
pertti.parhonen@raketti.net

Siako Ojanen
Iisalmen muorison tuki
Harjukatu 3 B 22
00500 HELSINKI
sisko.ojanen@jippii.fi

Anna-Liisa Rannio
Suomi – Tansania –seura
Eerikinkatu 29 B 36
00180 HELSINKI
anna-liisa.rannio@kolumbus.fi

Leena Salminen
Vaasan kehitysmaasaira
Kaupunginkirjasto
65101 VAASA
leena.salminen@vaasa.fi

Marja-Liisa Swantz
Hartolan kunta
Kortinkatu 12
19540 KOITTI
marja.swantz@pp.inet.fi

Maija Seppo
Kepa
Sörnäisten rantatie 25, 3. krs.
00500 HELSINKI
maija.seppo@kepa.fi

Jorma Suvanto
Ulkoministeriö
jorma.suvanto@formin.fi

Heikki Tegelman
Kaikukatu 16
70620 KUOPIO
tegelman@saunalahti.fi

Jaakko Tuomi
Vanhustyön keskusliitto
Raatinmiehenkatu 8
53100 LAPPEENRANTA
jaakko.tuomi@saunalahti.fi

Traute Stude
Kukinkuja 4
01620 VANTAA
traute.stude@edu.hel.fi

Paula Joenaho
Knopion settlementti Puijola
Puijonkatu 9
70100 KUOPIO
kompassi@raketti.net

Marjut Ahonen
Knopion settlementti Puijola
Petosenkatu 9
70780 KUOPIO

Genet Fissahaie
Knopion settlementti Puijola
Puijonkatu 9
70100 KUOPIO
kompassi@raketti.net

Violet Toivanen
Knopion settlementti Puijola
Puijonkatu 9
70100 KUOPIO
kompassi@raketti.net

Maritta Virtanen
Hauhon kunta
Kartajakuja 1
14700 HAUHO

Kalevi Sokka
74510 PELTOSALMI